

Gobby Fehér Gyula

Az angyal álma

Zenés dráma három részben

Ábrahám Pál zenéje

Szereplők:

Ábrahám	magas, nyúlánk, feketehajú, harmincöt év körüli színész
Sári	tőle fiatalabb színésznő
Herceg	aki az apa is, az orvos is meg igazi herceg is
Hercegné	aki az anya is, nővérke is meg igazi hercegné is
Borisz	aki barát is, cigányprímás is meg inas is
Marton	dr. Sándor zeneműkiadó
Harmath	Imre szövegkönyv- és versíró
Zsoldos	Andor, színész és ügynök, emellett újságíró
Guðrun	berlini szőke, kórústag
Hirdetőoszlop	aki mutatós és mutatványos lány, élő reklámiroda
Táncosok	és
Énekesek	akik fényesebbé teszik az operettjeleneteket

Megjegyzés: A színpad kinézését ajánlom, de lehet, hogy a díszlettervezőnek és a rendezőnek sokkal jobb ötlete támad. Rájuk bízom. Nem minden Ábrahám-film található meg, azt is alkalmanként kell újra kerestetni. Tehát a filmrészletek, dalok sorrendjét és válogatását zenei szakértővel kell végeztetni. A reklámrajzokat szecessziós stílusban kellene rajzoltatni. Példa rájuk, mondjuk a Színházi Élet reklámrajzai lehetnek. A korabeli plakátokat, a politikai plakátokat is, mint amilyenek az első világháborús felhívások, át kell másoltatni. A kort és a városokat, politikai eseményeket ábrázoló filmfelvételeket se árt szakértővel kikerestetni, összeállítani.

I. RÉSZ

Aránylag üres színpad. Középen egy kopott zongora. Előtte ül Ábrahám.

Balra vetítővászon, olyan mint egy nagy ablak fehér függönye.

A színpad önmagában kettős. A hétköznapiok fekete függöny előtt játszódnak, mikor az operett világa következik, az átlátszó függöny mögött felragyognak a karoslámpák, a lámpafüzérek meg a lézerek, a csillogás, a pompa uralkodik.

Háttérben székek. Régi falióra. Többféle szék, majd kíváncsúság szerint szerepelnek. Jelzik, milyen környezetben játszódik a jelenet. Lefoglalják a színész kezét két jelenet között. Fogas. Rajta két fehér köpeny. Egy kopott szekrény.

A színpad jobb sarkában áll a Hirdetőoszlop. Kissé hiányosan öltözött magas leányka. A szövegeit éles hangon közli a nézőtérrel. Néha reklámcédulákat ránt ki a blúzából. Néha ezek a szövegek megjelennek a vetítővászonon is. Alkalomszerűen korabeli plakátok jelennek meg, filmek peregnek. A szünetben a Hirdetőoszlop aktuális reklámcédulákat osztogat, mint ahogy a vetítőn is aktuális reklámokat lehet vetíteni az előadás szponzorairól.

A szín sötét. Amint Ábrahám beszélni kezd, egy fénysugár világítja meg, amely először csak homályt, később derengést varázsol köré.

ÁBRAHÁM

Harmincöt év körüli vékony, magas férfi. Elegáns öltönye nem akadályozza, hogy gyermeket alakítson. Az ujjáival játszik.

Ezek a tevék olyan bújósak. Kacsázik a kezével. A sivatagban nehéz elbújni. Egy dűne, egy dunna, egy Duna. Egy dűne, egy dunna, egy Duna. Hullámos dűnék, dunnahullámok meg hullámok a haragos Dunán. Mutatja a kezével. Egy teve a dűne mögött. Egy teve a dunna alatt. Egy teve a Dunában.

HIRDETŐOSZLOP

A legcsúnyább arcból is megjavul állandó ápolás mellett. Vegye Ön is igénybe a modern KOZMETIKA segítségét. Keresse fel özvegy Vajda Sándorné kozmetikai intézetét (Váci utca 25.), ahol a legmodernebb gépekkel végzik a szeplős, mitesszeres, ráncos, szőrös és szemölcsös arcok rendbehozatalát. Si parla italiano. Ou parlati français. English spoken. Man spricht deutsch.

ÁBRAHÁM

Azt mondják, a tevék rengeteg vizet isznak. Nálunk Apatinban sok vizet ihatnának a Dunából. Teveitató Apatinban. A beduinok sorban állnak a Duna partján. Hogy bírja a dűnét, igya ki a Dunát. Bújjon ki a dunnából, hogy ihasson a Dunából.

Még a színpad mögött csendül fel a Herceg hangja. Ábrahám édesapja és édesanyja veszekszenek a gyerek sorsán.

HERCEG

Nem egyezek bele. Soha sem egyezek bele. Ha az én apám ószeres volt, én már gabonakereskedő lettem. Az én gyerekeimből nem teremtesz muzsikuskokat.

HERCEGNÉ

Imre is tehetséges, Pali is tehetséges. Valamikor rólam is azt mondták, hogy tehetséges vagyok. Van valami kifogásod ellene, hogy naponta zongorázok?

HERCEG

Tőlem ugyan klimpírozhatsz egész nap. De a fiaimnak folytatniuk kell a kereskedői szakmát. Másként nem is érvényesülhetnek.

HERCEGNÉ

Ugyan miért? Elmúltak azok a régi idők, mikor szégyen volt érzékenynek lenni, szégyen volt művészethez érteni. A huszadik századba léptünk, ha nem vetted volna észre.

HERCEG

Akárhányadik század, valami nem változott. A pénz a legfontosabb. Miféle cigányzenekar! Ők ketten nem játszhatnak a cigányokkal együtt.

HERCEGNÉ

Ugyan miért? A játék csak játék. Szórakozzanak, amíg fiatalok.

HERCEG

Az itteni sváboknak, magyaroknak, frankoknak földjük van. Nekünk zsidóknak maradt a kereskedelem. A tata még a hasán vitte a boltját. Nekem már raktárakban áll az áru. A fiaim az egész Duna mentére kiterjeszthetik hálózatukat. Olyan gazdagok lesznek, hogy mindenki megsüvegezi őket.

HERCEGNÉ

És mit árt, ha muzsikálnak. Hiszen Beethovent is játszanak? Kinek árt, ha ismerik Chopint, ha Petőfit szavalnak vagy Vajda Jánost? Ugyan kinek?

HIRDETŐOSZLOP

Mindent megtalál nyolc házban levő raktárainkban. Használt és új bútor. Iroda, lakás, antik és modern bútor. Perzsaszőnyegek. Torontáli szőnyegek. Csillárok és műtárgyak. Áruházi rendszer. Vétel, eladás, csere és kölcsönzés. UNIVERSAL. UNIVERSAL.

ÁBRAHÁM

A sivatag hajója a Dunán. Dromedár a dunna alatt. A dűne mögött folyt a teve.

HERCEG

Az én gabonakereskedésemben benne van a tata igyekezete, benne a nagyapák és ükapák keserves munkája. Ha kellett németül tanultunk, ha kellett magyarul tanulunk. Nem hagyom szétművészkedni nemzedékek munkáját.

HERCEGNÉ

Igazad van. Végezzék el a gyerekek a kereskedelmi iskolát. De miért ne szórakozzanak a zenével? A klasszikus zene még senkinek sem ártott. Egy nagykereskedő is leülhet a zongora elé, ha kedve tartja.

HERCEG

Egy nagykereskedő azzal szórakozik, amivel kedve tartja. Alapfeltétel, hogy nagykereskedő legyen.

ÁBRAHÁM

Fati, Apatinban miért nem tenyésztenek tevéket?

HERCEG

Engem ne hívjál Fatinak, mert szájon váglak. Apád vagyok. Maximum papa. Értetted?

HERCEGNÉ

De papa, ez a gyerek olyan érzékeny lelkű...

HERCEG

Én is érzékeny vagyok. Azt akarom, hogy magyarok legyenek, hogy tőlem is gazdagabbak és előkelőbbek lehessenek. Érted már, Mutti?

HIRDETŐOSZLOP

Öröm az ember élete, ha rendes az emésztése. Minden este Artim. Enyhe, biztos és olcsó hashajtó.

ÁBRAHÁM

Azon gondolkozom, hogy a tevéknek tulajdonképpen hány púpjuk van.

HERCEG

Olvasd el a Brehmet. Azért vettem meg nektek a Brehmet, hogy olvassátok. Nem volt egy olcsóság. Tessék haszonnal forgatni.

ÁBRAHÁM

Nem érek rá olvasni. Most gondolkozom. Ez különben is filozófiai kérdés. Kit érdekel a Brehm! Erre kapásból kell válaszolni. Hány púpa van a tevének?

HERCEG

Idevezet, ha nem tartja kézben a nevelést a családfő. Púp a hátamra. Soha eszembe se jutnak a tevék. Hát még, hogy púpjuk van! Ebben a korban engem már az érdekelt, hogy mennyiért lehet venni a tavaszi zabot, tavalyi kukoricát, rozst Apatinban, és mennyiért lehet mázsáját elsózni Komáromban. Az volt a kérdés.

ÁBRAHÁM

Kényesen toppant. De engem az érdekel, hogy hány púp van a tevéken! És azonnal választ követelek!

Megszólal a zene, az egyszerű háttérvászon mögött színes lámpák gyulladnak ki. Oldalról betáncol a tánckar, aztán Borisz előadja a VAN TEVE EGY PÚPÚ című dalt. Ábrahám velük együtt játszik, s amíg a bevezető akkordok elhangzanak, fehér kesztyűt húz, a kezével vezényel. A Herceg pedig a háttérben fehér orvosi köpenyt vesz magára, akárcsak a Hercegné, aki nővérré változik.

Mikor a dal véget ér, a színpadon ismét csak ők hárman maradnak.

HERCEG

Nos, hogy érzi magát ma a mi betegünk? Tessék levenni a kabátot.

ÁBRAHÁM

Doktor úr, siessen, nem nagyon érek rá a doktorosdira.

HERCEG

Nővérke, a kanalat. Mondja: ÁÁÁ!

ÁBRAHÁM

Áááá... Még frakkot kell öltennem. Ma délután fogadást adunk a Brodwayen. Természetesen Ön is hivatalos.

HERCEG

Lélegezzen, művész úr. Mélyebben lélegezzen.

ÁBRAHÁM

Estére bemutatóm van. Egy új operett. Nem akarok hencegni, de a bennfentesek szerint világsiker.

HERCEG

Örülök neki, őszintén örülök. Tudja, hogy ma hányadika van?

ÁBRAHÁM

Ma van a filmem bemutatója Los Angelesben. Új film, új zene, új zeneszerző. Azt hiszik, ezzel a kiagyalt jelszóval érvényesülök a nézőknél. De nemsokára senkinek sem leszek új. Mindenki ismerni fog. Mindenki énekli a dalaimat.

HERCEG

Biztos a siker. Csak a dátumot mondja meg nekem. Gyorsan, fiam, a mai dátumot.

ÁBRAHÁM

De papa! Tudod, hogy holnap lesz a születésnapom. A torta mellé egy új kottatartót kérek. Kottatartó, kottafüzet meg kottairón.

HERCEG

Majd segíték. Ma 1947 szeptember hányadika van? Szeptember...

ÁBRAHÁM

November elseje van. 1900 november elseje. Holnap már nyolcéves leszek, ugye papa?

HIRDETŐOSZLOP

A vetítővásznon szecessziós reklámrajz illusztrálja a szöveget.

A szép és telt női kebel maga az élet. Teltség híján a külsőleg használandó Joli-femme dr. Bier tanár módszere szerint 4-6 hét alatt a betegség, esetleg gyermekágy folytán beesett vagy fejletlen kebel ismét kemény, telt lesz, anélkül, hogy a test vagy a csípő erősödne. Kis doboz 16 pengő, nagydoboz mindössze 30 pengő.

HERCEGNÉ

Nézzen ki az ablakon, művész úr. Most itt vagyunk a Credmoore State Hospitalban. Ha kinéz, láthatja New Yorkot. *A vásznon megindul a mozgókép. Egykori felvételek a városról.* Gyönyörű város, ha sétálna az utcáin, biztosan hamar megszeretné.

ÁBRAHÁM

Mama, ugye megengeded, hogy Rapcsák tanító bácsihoz járjak hegedűórákra? Mama, megígérted nekem, hogy szabad lesz zeneórákat vennem. Már egyszer megígérted. Miért nem tartják be a felnőttek, ha egyszer megígérnek valamit? Miért? Nekem nem szabad játszani a porban, nem szabad húzgálni a macska farkát, nem szabad kiöltetni a nyelvem a kondásra. Semmit se szabad. Rapcsák tanító bácsi nem kér sokat.

HERCEG

Tessék felöltözni. A helyzet változatlan. Majd kiírok holnap valamit. Szóljon a viziten, hogy próbálkozzunk más gyógyszerekkel.

HERCEGNÉ

Miért nem játszik a művész úr valamit a zongorán? Azért helyeztük ide, hogy szórakozzon néha.

ÁBRAHÁM

Mama, azt ígérted, hogy szabad lesz zenével foglalkoznom, ha jól tanulok. Látod, már megtanultam írni, nemsokára majd olvasni is megtanulok. Majd meghallod, este én olvasom a Jókait. Hát akkor miért nem szabad elmenni Rapcsák tanító úrhoz?

HIRDETŐOSZLOP

Gedulzinger Hugó ruggyanta bélyegzőgyára. Vésőintézet. Domborműnyomda. Pecsétbélyeggyár. Zománc és vésett táblák. Készítünk maratott és öntött, valamint préselt táblákat. Vilmos császár út 17. szám alatt. Ne feledje: Gedulzinger.

Amíg Ábrahám öltözik, a Herceg és Hercegné levetik a fehér köpenyt.

A vetítővásznon a századforduló Budapestje jelenik meg.

Ábrahám a Zeneakadémián. A Hercegné a háttérbe vonul.

HERCEG

Fiatalember, igyekezz. Nem mondom, hogy a múlt héten írt kis kompozíciója nem sikerült. Sőt. Elégedett is lehetnék. De a munkának csak akkor van eredménye, ha a munka folyamatos. Rendszeres.

ÁBRAHÁM

Herzfeld tanár úr nagyon kedves hozzám.

HERCEG

Nézze, fiatalember. Én nem vagyok senkihez kedves. Én dolgozom. Maga nagy tehetség, és nagyon lusta ember. Sokat kell tanulnia. Még többet dolgoznia.

ÁBRAHÁM

A tanár úr hízeleg nekem.

HERCEG

Hízeleg a fene. De nagy szó, ha valakit a Magyar Királyi Zeneakadémia tehetséges tanítványai között tartanak számon. Ne feledje, a huszadik században élünk! A magyar zeneszerzők világhíre egyre jobban terjed. Ha van ereje, a tehetsége elég hozzá, hogy a legjobbak között tartsák majd számon.

ÁBRAHÁM

Igyekezni fogok, tanár úr. Ezt megígérhetem. A jövő héten behozom a szimfonikus költeményemet, amit titokban írtam. Először a tanár úr véleményét szeretném hallani a darabról.

HIRDETŐOSZLOP

A Petrol Egger frakcionált kőolajat és más bevált szereket tartalmaz. A Petrol Egger a legjobb szer hajhullás ellen. A Petrol Egger megszünteti a korpaképződést és helyreállítja a fejbőr faggyúmirigyeinek és a haj regeneráló képességének normális működését. A fejbőrnek Petrol Eggerrel bedörzsölése rendkívül kellemes és frissítő hatású. Kapható minden magára adó gyógyszertárban, drogériában és illatszertárban.

A háttérből előre sétál a Hercegné.

HERCEGNÉ

Kisfiam, tanulj. Az este a vizsgaelőadáson nekem nagyon tetszett Szirmai Albert, Weiner Leó meg Kodály Zoltán kompozíciója. Ilyeneket te is tudsz produkálni. A múltkor is játszottál egy etűdöt nekem. Hasonló volt. Esküszöm, legalább hasonló volt.

HERCEG

Itt az akadémián mindenki Koessler tanár úr diákjait dicséri. Azt akarom, hogy az én diákjaim meghaladják őket.

HERCEGNÉ

Ha megboldogult édesapád megérhette volna az első darabjaid előadását, biztosan kicsordul a könny a szeméből.

ÁBRAHÁM

A papa sohasem egyezett volna bele, hogy a Zeneakadémiára iratkozzam. Ő a gabonakereskedésben kereste az élet értelmét. Most boldognak kellene lennem, mert az apám időnek előtte meghalt?

HERCEG

Nálam mindazt el fogja sajátítani, amit az összhangzattan, az ellenpont, a formatan, a hangszerelés, a zenetörténet, a zeneesztétika vagy a kamaramuzsika terén meg lehet tanulni. Ha többet akar, azt már magának kell kitalálnia, fiacskám.

HIRDETŐOSZLOP

BERETVÁS pasztilla fejfájás ellen. Fáj a feje? BERETVÁS. Nem tud aludni? BERETVÁS. Rosszul érzi magát? BERETVÁS. Fél a menyasszonyától? BERETVÁS. Várja az anyósát? BERETVÁS. Megvágta a beretva? BERETVÁS.

HERCEGNÉ

Hinned kell apádban, kisfiam. Gabonakereskedő volt, de őszinte lelkű ember. Mindig jót akart neked. Hidd el.

ÁBRAHÁM

Ugyan, fati, miért hagytál el engem?

HERCEG

Neked apád vagyok, maximum papa. Különben kapsz egy pofont.

ÁBRAHÁM

Papa, papa, mért hagytál el engem?

HERCEG

Az ember nem tud parancsolni a testének. Talán a szívének sem. Fölizgultam rajta, hogy a forgalmunk meghaladta volna a húszezer tonnát. Képzeld el, kisfiam. Ezt megdupláztam, és én leszek az ország legnagyobb gabonakereskedője. Úgy látszik, a szívem ezt nem volt képes elviselni.

HERCEGNÉ

Szegény apád, ma örülne, hogy itt vagy Pesten. Biztosan örülne, hogy szép dallamokat írsz. Ebben a szép városban élsz. Egy világvárosban érvényesülsz.

HERCEG

Annak örülnék, ha nagykereskedést nyitottál volna Pesten vagy Budán. Ha te látnád el az itteni malmokat búzával. A pékségeket liszttel. A boltokat tésztával. A vendéglőket zsemlyével. Ha nem hagytad volna magára Imre bátyádat, hogy egyedül küzdjön az üzlet gondjaival.

ÁBRAHÁM

De papa, én semmit se értek a gabonához, semmi közöm a kereskedelemhez, sohasem szerettem számolni. Én zenész leszek.

HERCEG

Jobb, hogy nem ezt értem meg. Azt kell mondanom, fiam, jobb, hogy nem értem meg.

ÁBRAHÁM

Megígértem, hogyha nem lesz sikerem, elvégzem a Kereskedelmi Főiskolát. Ennyi legyen elég. Még halálod után is macerálsz?

HERCEG

Ismét Herzfeld tanár. Mit mond, fiam? Hogy macerálom? Higgye el, addig fogom macerálni, amíg a kisujjában nem lesz minden szakmai fogás. Innen az akadémiáról csak kitűnően képzett zeneszerzők távozhatnak diplomával.

ÁBRAHÁM

Természetes dolog, tanár úr. Nagyon hálás vagyok a tanár úrnak.

HERCEG

Nagyon örülök, fiam, hogy jelenleg is komponál. Alkosson, foglalkozzon saját ötleteivel, jegyezze le a felvillanó motívumokat, de most elsősorban az elemeket, a fogásokat, a mesterséget kell elsajátítania.

ÁBRAHÁM

Imádom a tanár urat. Benne soha nem csalódtam. Ószinte és igazságos ember.

HERCEGNÉ

Talán adjuk elő a tanár úrnak azt a kis dalocskát, amit otthon pötyögtettél le, annak öröme, hogy följöttünk Pestre. Talán adjuk elő, hadd mulasson ő is. Azt a pici pesti dalt, fiam.

A színpadot előnti a fény, színes kavarodás. Betáncol a tánckar. Következik az OTT AHOL AZ EMBER FÖLMÁSZIK A FÁRA című betét.

A dal után nem távoznak a szereplők. A következő jelenet ugyanis „igazi” operettjelenet.

BORISZ

A ceremóniamester. Előre jön, meghajol, vezényli a mellékszerelők mozgását.

Most csend legyen! A hercegi pár gondban van, komoly beszélgetést akarnak folytatni a kedves fiukkal. Mindenki távozzon a szalonból.

Senki sem távozik, ő sem. Csak kissé félrehúzódnak, s úgy fülelnek a hercegi pár szavaira.

HERCEG

Sajnos vagyoni helyzetünkről lesz szó.

HERCEGNÉ

Iván, fel kell próbálnom a báli ruhámat, az udvarhölgyek már két órája várakoznak rám.

HERCEG

Ne szépítsük a dolgokat. Kétfelé is tartozunk most már.

HERCEGNÉ

Ugyan kinek?

HERCEG

Fűnek és fának. Kedves Amália, rá kellene már jönnie, nincs áldás azon, ha az ember adósságokat csinál. Kedves fiam, én megértem, hogy valaki szenvedélyes kártyás, de csak akkor, ha van fedezet az elismervényeire.

ÁBRAHÁM

Ne prédikáljon a herceg, költő vagyok. Született költő. Minden kártyaparti számomra egy-egy ballada.

HERCEG

Így igaz. Minden partija rosszul végződik. Attól félek, a kifizetetlen számlák tömege alatt beomlik a könyvtárszoba padlója.

HERCEGNÉ

Iván, Ön eltúlozza a bajokat. Tavaly is a családi ékszereimből éltünk. Megettük a kezemet, a karomat, a fületem... Most a nyakamon a sor. Ütött a nyakam órája. A gyöngysor a soros.

HERCEG

Attól félek, Amália, ki kell ábrándítanom. Az Ön nyakán ékeskedő családi örökség már négy éve hamis.

HERCEGNÉ

De Iván! Régi udvari ékszerészünk, Floche úr húszmilliót kínált érte!

HERCEG

Floche úr nagyon korrekt ember. Tizenötöt meg is adott az ígért húszból. Abból éltünk húsz hónapig.

HERCEGNÉ

De hiszen én azt a gyöngysort viseltem, amikor őfelsége I. Ferenc József velem nyitotta meg az őszi szezont. És akkor már hamis volt?

HERCEG

Régi szezonomok új fazonjai. Annyira elbájoltad őfelségét, hogy nem volt ideje megvizsgálni a nyakadban csillogó gyöngyöket.

HERCEGNÉ

Ha szabad divatos kifejezéssel élnem, puff lettem, Iván. Miből fogjuk átélni a következő szezont?

HERCEG

Ezen okból hívtam össze a családi tanácsot. Albertnek meg kell nősiennie.

ÁBRAHÁM

Ha ez bizonyos számlák és elismervények, bizonylatok és más vények megsemmisítéséhez vezet, én is arra szavazok, nősijön meg Albert. Minél előbb.

HERCEG

Örülök, hogy egyetértesz a javaslatommal.

ÁBRAHÁM

Ez a legkevesebb. Csak Albertet kell nyakon fognod. Ki az a bizonyos Albert?

HERCEG

Albert fiam, ne marhaskodj. Egy nagyon jó házból való Fürstint néztem ki számodra. Csak öt évvel idősebb nálad.

ÁBRAHÁM

Nem számít. Öt év ide vagy oda. Sánta? Avagy vak? Esetleg púpos? A fontos a pénze. Pénze legyen.

HERCEGNÉ

Neked ez mind nem számít? Albert, csodállak, fiam. A család becsületéért áldozod föl magad...

HERCEG

Meg a kártyaadósságokért. A balladagyártás sok pénzbe kerül.

ÁBRAHÁM

Örülök, hogy ilyen nagy az egyetértés becses személyem körül. Áldozatról azonban szó sincs. Én már nő vagyok.

HERCEGNÉ

Mit mondasz? Mióta?

HERCEG

Az nem lehet. A te rangod vagyont biztosított volna a család jövőendő nemzedékei számára...

ÁBRAHÁM

Azok megalkotásával egyre intenzívebben foglalkozom.

BORISZ

Mondd, grófom, mondd, ki a szerencsés választottad? Hogy nem tudok róla? Legjobb barátod is az orránál fogva vezettet?

Körbe fogják Ábrahámot. Általános zűrzavar.

HERCEG

Tréfálgozik. Édes fiam, mondd, hogy csak vicceltél. Mondjad gyorsan, mielőtt megütne a guta.

HERCEGNÉ

Ma nem lesz a ruhapróbámból semmi. Ilyen idegállapotban képtelen vagyok új ruhát felölteni. Csupán egyszerű régimódi vizes borogatást kérek. De azt gyorsan.

BORISZ

Azt hittem, mindent tudok rólad, grófom. Azt hittem, a markomban tartalak. Kilószámra őrzöm az elismervényeket a fiókomban. Gazdag ember lehettem volna abból a pénzből. Csalódtam benned, kedves barátom.

ÁBRAHÁM

Unom, ha minden lépésem előre ismert. Unom, ha grófnak kell lennem egész életemben. Unom a szezont. Unom a fazont. Ne keverjétek a szezont a fazonnal. Unom a protokollt is meg az etikettet. Inkább a magam útján leszek boldog. Akkor is, ha mindnyájan fölfordultok itt helyben.

A vetítővászonon peregni kezd a Melodie des Herzens című film legnépszerűbb betétdala, a „BIN’ KEIN HAUPTMANN, BIN’ KEIN GROSSES TIER” kezdetű sláger. A díszes társaság kivonul.

A színen csak Ábrahám marad meg a Hirdetőoszlop.

HIRDETŐOSZLOP

Szarajevóban megölték Ferenc Ferdinánd főherceget és feleségét. A merénylőt elfogták!

A vetítőn megjelenik az esemény. Korabeli filmek. Majd a plakátok is megjelennek, amelyekből egy-egy mondatot kiált ki a Hirdetőoszlop.

ÁBRAHÁM

Kit érdekel egy főherceg, kit érdekel a merénylő. A zene az élet értelme.

HIRDETŐOSZLOP

Korabeli plakátok szövegei. A plakátok vetíthetők.

Mindent megfontoltam és meggondoltam. Nyugodt lelkiismerettel lépek a kötelesség útjára.

ÁBRAHÁM

A muzsika nem szórakozás. A muzsika a szebb világ keresése.

HIRDETŐOSZLOP

Elrendelem az általános mozgósítást! Az igazság és a becsület parancsolta ezt a lépést. A haza védelmére mindnyájan készen állunk.

ÁBRAHÁM

Herzfeld tanár úr azt mondja, a tehetségem vitathatatlan. A tanár úr nem hízelgésből állítja ezt. Bíznom kellene önmagamban.

HIRDETŐOSZLOP

Gyapjút, rongyot, kaucsukhulladékot a hadseregnek. Mindent a hadseregnek. Ruhára, posztódarabokra, vászonhulladékra, hasznavehetetlen fehérneműre, szőnyeg-, pokróc- és lótakarók maradványaira, gumicső- és kerti tömlődarabokra, régi törött gramfonlemezekre, gumi-labdákra, kaucsukgallérokra szüksége van a hadseregnek.

Beszalad a Hercegné.

HERCEGNÉ

Kisfiam! Meghalt Imre bátyád!

ÁBRAHÁM

Imre? Hol halt meg? Miért?

HERCEGNÉ

Támasz nélkül maradtunk. Meghalt az én okos és dolgozó kisfiam.

HIRDETŐOSZLOP

A magyar királyi minisztérium 1915. évi január hó hatodikától elrendeli a liszt- és kenyérgyárak életbeléptetését.

ÁBRAHÁM

Imre rendszeresen küldte a havi apanázst.

HERCEGNÉ

Ki gondol itt most pénzre? A szívem egyik fele halt meg vele.

ÁBRAHÁM

Ne haragudj. Én nem vállalom a nagykereskedést. A négyéves tanulmányok feléhez érkeztem. Herzfeld szerint még sokat kell tanulnom.

HERCEGNÉ

Azt írják, hősi halált halt. Hogy lehet egy szép fiatalember fölösleges halálát hősinek nevezni? Az elsők között vitték a frontra, meg is ölték hamarosan. Mit csináljak egy hősi halottal, mikor azt sem tudom, merre a sírja?

HIRDETŐOSZLOP

1916. évi november 23-ától kezdve csak a községi élelmiszerárúzó üzemben és a községi lóhúsüzemben lehet zsírt kapni az állami zsírjegyekre. A zsírjegyekért a tanácsoknál kell jelentkezni.

HERCEGNÉ

Távozott apád, most távozott Imre is, nincs többé kire támaszkodnunk.

ÁBRAHÁM

Ne sírj, mama. Majd nagy zeneszerző leszek, és mindenki ismerni fogja a nevünket.

HERCEGNÉ

Abban bízom, kisfiam. Abban nagyon bízom.

Zokogva távozik.

HIRDETŐOSZLOP

Fölhívás a hadicélokra igénybevett fém tárgyak beszolgáltatására. A magyar királyi honvédelmi miniszternek az ez évi december hó 29-ről keltezett 19 267-edik, B per húszas számú rendelete alapján.

ÁBRAHÁM

Ne káromg tovább, átkozott. Rosszabb vagy, mint a fekete holló.

HIRDETŐOSZLOP

Én csak a tanács intézkedéseit tolmácsolom a magyar királyi minisztérium 4207. M. E. szám alatt kelt rendelete alapján.

ÁBRAHÁM

Elegem van belőled. Néha úgy érzem, mindenből elegem van.

HIRDETŐOSZLOP

Kérem. Én csak a munkámat végzem.

ÁBRAHÁM

Elég. Lassan nem leszek képes magamra se figyelni.

Belibeg Sári. Húsz év körüli szépség. A monarchia utolsó éveinek legújabb divatja szerint öltözve, haja is divatos. Ábrahám körüljárja. Sári pózba vágja magát.

ÁBRAHÁM

Istenematyám! Ilyet én még nem is láttam. *Még egyszer körüljárja.* Majdnem olyan, mint egy vonósnégyes.

SÁRI

Én énekelek.

ÁBRAHÁM

Cselló-verseny. Etűd etűdre. Micsoda szája van...

SÁRI

Apám az Állami Földhivatal igazgatója.

ÁBRAHÁM

Milyen gyönyörű mellecskéi vannak. *Megtapogatja.*

SÁRI

Énekszakra iratkoztam az otthoni nagy harc után.

ÁBRAHÁM

A tompora nem lehet igazi. *Megtapogatja.* Jézusmáriaszentjózsef! Talán álmodom. Ez nem abroncs.

SÁRI

Egyszer felléptem az Operában.

ÁBRAHÁM

Biztos vastag a bokája. Lefogadom, hogy vastag a bokája. *Leguggol, fölrántja Sári ruháját.* Nem nagyon ismerem ki magam a világ dolgaiban. Jó volna megharapni. Debizisten megharapom. Csorog a nyálam. Muszáj zsebkendőt szereznem, csupa nyál lett az ingem.

SÁRI

Rúg egyet a lábát harapdáló fiún.

A nevem Feszely Sári, de a barátaim Sacának neveznek.

ÁBRAHÁM

A dereka, mint a darázsé. *Megtapogatja.* Most értem, miért mondják néha, hogy darázsderék.

SÁRI

A komolyzene megszállottja vagyok.

ÁBRAHÁM

És a hasa? Mint a csészealj. *Megtapogatja.* Mint egy párna. Pihenni lehet rajta. Álmodni lehet rajta. Gyógyulni lehet rajta. Komponálni lehet rajta. A világ nyughat rajta. Miért várok? Rajta akarok lenni. Még ma megnősülök. Feleségül akarom venni!

SÁRI

Édesanyám korán meghalt. De apám nevelőnőt fogadott.

ÁBRAHÁM

Az arca is szép, de a füle... a füle a legszebb. *Megharapja.* Leszopogatom a fülét, mint a csirkecombot. Nyam-nyam. Egy pár cseresznye. Rózsaszín fagylalt. Csokoládés mignon. Manna, amit Mózes kérésére küldött az Úr. Szőlő, amit csak szemenként fogyaszthatsz.

SÁRI

Az apám régimódi ember. Tulajdonképpen merev gondolkodású hivatalnok.

ÁBRAHÁM

Talán sánta? Menj két lépést. Hármat. *Sári sétálni kezd. Ringatja magát.* Nem vesznek föl sántákat énekszakra. Talán dadog? Nem. Nem vesznek föl dadogóst énekszakra. Semmi hibája sincs? Mondjad, semmi hibád sincs? Feleljél gondolkodás nélkül.

HIRDETŐOSZLOP

Erő és egészség a leghőbb vágy az embernek. A SPÁRTA erőtápszer sovány, vérszegény, gyenge, kimerült embereknek kedvelt tápszere. Hizlal. Táplál. Erősít. Amellett könnyen emészthető. Még gyomorbajosok is élvezhetik. A rút soványságot, a fárasztó kimerültséget ötheti kúra után eltünteti. Egy doboz ára két és fél pengő.

ÁBRAHÁM

Csönd legyen. Engem semmi sem ment meg a nősüléstől. Nősülésre vagyok ítélve. Talán nem szereted a fiúkat? Talán a lányokat jobban kedveled? *Sári ráölti a nyelvét.* Milyen hegyes a nyelve... Add a számba a nyelved! Azonnal dugd ide a nyelved, meg akarom kóstolni.

SÁRI

A címünk: Király utca 14. Második emelet balra. Kétszer kell csöngetni. Akkor se biztos, hogy Örzsi néni kinyitja a bejárati ajtót, mert süket szegény. Akkor megint kétszer kell csöngetni.

ÁBRAHÁM

Az angyal. Leszállt hozzám a mennyekből. *Mögéje kerül, tapizza, a nyakába csókol.* Az úr küldte nekem, annyi sok mérhetetlen rettenetes szenvedésemért.

SÁRI

Rengeteget gyakorolok. Aki mellettem él, annak talán jobb is, ha süket.

ÁBRAHÁM

Az íze inkább földi. Földi mennyország. Próba. *Csókolja és fogdossa.* Nem rossz. Mondhatni jó. Talán kitűnő. Próba. *Csókolóznak.* Igazán belevaló. Mégiscsak földöntúli. Égi. Ismét próba. Ez már cmokk. Kettős cmokk. Tripla cmokk. Valóban angyal. El van döntve. Angyal vagy. Az én ör-, véd-, szolgáló-, ark-, hát-, szív-, hátgerinc-, láb-, csont-, epe- és máj- és mindenese angyalom.

SÁRI

Talán fölírhatná valaki. Király utca tizennégy.

ÁBRAHÁM

Második emelet balra.

SÁRI

Kétszer kell csengetni.

ÁBRAHÁM

Néha kétszer kétszer.

Előadják a MY GOLDEN BABY című dalt.

Miközben Sári a dal végén kitáncol, lassú léptekkel bejön a színre a Hercegné. Sápadt. Ábrahám hátrafordul, meglátja, elereszti Sárit, és visszajön középre.

ÁBRAHÁM

Te is meghaltál, anyám.

HERCEGNÉ

Úgy mondod, mintha akarattal tettem volna.

ÁBRAHÁM

Imre halt meg kettőnk közül, pedig ő feltalálta volna magát. Magamra hagytatok.

HERCEGNÉ

Majd megtanulod irányítani az életedet. Ahogy mások is megtanulták.

ÁBRAHÁM

Furesán érzékeny vagyok. Talán a sikereknek se tudnék őszintén örülni. De sikerem sehol nincsen. A vereségek meg mindig visszavetnek a fájdalomba.

HERCEGNÉ

Képzeldsz. Érzékeny gyermek voltál, de most már felnőtt vagy. Majd vigyázz rád a menyecske. Majd segít érvényesülni apósod. Majd lesznek sikereid. Majd talpra állsz.

ÁBRAHÁM

Mintha személyesen ellenem irányulna minden esemény. A papa időnek előtte halt meg. Itt hagyott. Imre időnek előtte pusztult el a háborúban. Itt hagyott. Ne haragudj, de te is időnek előtte mentél el. Itt hagyta. Várj! Herzfeld tanár úr is meghalt, nem segíthet tovább. Itt hagyott. Néha biztos vagyok benne, hogy miattam ment tönkre a jól menő nagykereskedés Apatinban. Mintha értem cserébe adtuk volna Imrét a háború isteneinek. Mintha te is azért haltál volna meg, hogy kevesebb legyen a lakás- és élelmiszerköltség.

HERCEGNÉ

Nem szabad beteges képzelgésbe hajtanod magad. Szorgalmasan komponálsz, előbb-utóbb játszani fognak. Emlékezz rá, Herzfeld azt mondta, egyike vagy a legtehetségesebb tanítványainak.

ÁBRAHÁM

Hiába házalok a vonósnégyeseimmel. Olyan szép csellóversenyt írtam, hogy a könnyem kicsordul, ha játszom belőle, a kutyának se kell. A zeneműkiadók mosolyognak a naivitásomon, mikor pénzt kérek a műveim kiadásáért. A koncertirodákba már be se engednek. A művészetem semmit se ér. Élni nem lehet belőle. Az asszonyom nem vett egy új sálat se, mióta hozzám jött feleségül. Szép asszony. Szeret. Én is imádom. Angyal. De néha napokig nincs mit enni nálunk.

A Hercegné lehajtott fejjel kísétál a színpadról. Ábrahám megkísérel elébe állni. Nem ér hozzá.

HERCEGNÉ

Én bízom benned, fiam. Mindig is bíztam. A tehetségedben, a szívedben.

ÁBRAHÁM

Ne menj el, anyám. Ne hagyj itt. Még valamit el akartam mesélni. Olyan sok minden nyomja a lelkemet.

Berobban a másik oldalról Borisz. Hangos, rámenős, szemtelen.

BORISZ

Végre megtaláltalak, elveszett lélek. Úgy el tudsz tűnni ennek a kis banknak a folyosóján, ahogy az ifjúságunk illan el a messzi múltba.

ÁBRAHÁM

Néz az anyja után, lassú mozdulattal fordul meg.

Hagyjál. Most éppen... Nem érdekes.

BORISZ

Közel megy Ábrahámhoz, ölelgeti, hátba vágja.

Idefigyelj! Olyan alkalmunk van sok pénzt keresni, mint még soha.

ÁBRAHÁM

Nem érdekel. Hosszú hónapokig könyörögtem, amíg ezt a szerény kis állást megszereztem. Minden ékszerünk a zálogházban. Vevőt kerestem a zongorára. Nem kockáztatok.

BORISZ

Aki mer, az nyer. Nyerhetünk a tőzsdén, én mondom neked.

ÁBRAHÁM

Csináld magad. Nincs pénzem rá.

BORISZ

Együtt játszunk vagy sehogy. Barátod vagyok. Ne légy ilyen beszari.

ÁBRAHÁM

Rólam még senki sem hitte, hogy gyáva vagyok.

BORISZ

Én se hiszem. Kéreted magad. Pedig a te érdeked is, hogy lóvét vigyél haza.

ÁBRAHÁM

Apám kívánsága volt, hogy fejezzem be a kereskedelmit. Nem azért kezdtem a bankszakmában dolgozni, hogy csalással foglalkozzam.

BORISZ

Nagy szavak. Az ügyfeleid meg se tudják, ha a pénzüket egy-két hétig forгатod. A tőzsdei haszon a tiéd. Olyan pénz, ami a földön hever. Csak le kell nyúlni érte.

ÁBRAHÁM

Nyúlj érte magad.

BORISZ

Te rendelkez az ügyfeleid pénzével. Az aláírásod nélkül nem játszhatom a tőzsdén. Ahogy akarsz, de a gyávaság miatt lemondani a busás haszonról... ilyet még nem tapasztaltam.

ÁBRAHÁM

Nem vagyok gyáva!

BORISZ

Csak óvatos. Tudom. Óda a becsülethez. A tiszta szegénység faliképe. Minden nagy ember koldusszegényen végzi. A szegénység nem szégyen, csak kellemetlen. Inkább vagyok szegény, mint becstelen. Szegények vagyunk, de büszkék. Szegény ruha, de tiszta. Szegényebb leszel egy illúzióval, de gazdagabb egy tapasztalattal. Ismerem otthonról a szegénység magát vigasztaló közhelyeit.

ÁBRAHÁM

Én nem ismerem. Most tapasztalom őket.

BORISZ

Édesegykomám! Itt az alkalom számodra, hogy könnyed eleganciával visszatérj a kényelmes középosztály berkeibe. Azt ajánlom, tegyünk próbát a héten. Először játszunk kisebb összegekkel, s ha nyerünk, rátérünk a nagyobb tételekre. Elismerem, hogy létezik egy parányi rizikó, de te is meglátod, szinte csupán elméleti.

ÁBRAHÁM

Sári úgy néz rám, mint egy hősre, mióta rávettem Selymesi urat, hogy idevegyen a bankba. Végre ismét van rendes havi jövedelmünk. Semmiféle kockázatot nem akarok vállalni.

BORISZ

Biztosítalak, nincs miért izgulnod. Két-három hét múlva nevetni fogsz saját kicsinyességeden. Nem fogom gyávaságnak nevezni.

ÁBRAHÁM

Az ügyfelek pénzéért felelős vagyok. Nem gyávaság, becsület kérdése.

BORISZ

A jólét majd helyrehoz. A pénz megnyugtatja az embert. Egyszer majd úgy gondolsz rám, mint igaz jótevődre.

ÁBRAHÁM

Nem vagyok elég okos ehhez. Mennyi pénz kellene a tőzsdére?

HIRDETŐOSZLOP

Esőkabát, esősapka. Védi Önt a legjobb minőségben és a legjobb fazonokban. Nemere Géza, Rákóczi út 36. Ugyanott esőkabátok szakszerű javítása.

BORISZ

Barátom, erre iszunk. Erre még táncolunk is!

Előadja a KICSIKE, VIGYÁZZON című dalt.

A tánckar a dal után kivonul, a dal közben betáncoló Sári marad a színen.

Ábrahám izgatottan keres valamit. Dobálja a székeket.

SÁRI

Mit akarsz a mama gyűrűjével?

ÁBRAHÁM

Hova tetted a mama gyűrűjét?

SÁRI

Azt a gyűrűt nekem adtad. Azt mondtad, örök emlék. Édesanyád emléke, a szerelmünk emléke, az én pici ujjacskám emléke. Mit akarsz vele?

ÁBRAHÁM

Szükségem van rá. Most éppen látni akarom.

SÁRI

Azt mondtad, nekem adod örök emlékül.

ÁBRAHÁM

Amit mondtam, megmondtam. Az a tied. Örök emlékül. De most szükségem van rá.

SÁRI

Ha az enyém, én őrzöm.

ÁBRAHÁM

Nincs a fiókban.

SÁRI

Nem a fiókban őrzöm.

ÁBRAHÁM

Nincs a szekrényben az ékszeres dobozban.

SÁRI

Az ékszeres dobozban nincsenek ékszerek, csak kifizetetlen számlák vannak benne.

ÁBRAHÁM

Nincs egyik táskában sem.

SÁRI

Miért lenne a gyűrű táskában?

ÁBRAHÁM

Nincs az orvosságos dobozban sem.

SÁRI

Miért tartanánk a mama gyűrűjét az orvosságok között?

ÁBRAHÁM

Szükségem van a gyűrűre. Most rögtön.

SÁRI

Az én gyűrűmre?

ÁBRAHÁM

Ne kínozz, Sárka, ne kínozz. Add elő a gyűrűt.

SÁRI

Kértem én tőled a zongorádat? Kértem tőled a nyakkendőt? A nadrágod? Melyik holmidat vettem el tőled?

ÁBRAHÁM

Ne kínozz, Sárka. Kérlek.

SÁRI

Mennyivel tartozol?

ÁBRAHÁM

Ötszáz pengő.

SÁRI

Pali, nekem nehéz hazudnod...

ÁBRAHÁM

Lehajtott fejjel sündörög.

A becsületemről van szó. Nem érdekes a pénz... Mennyi? Mi mennyi? Egy élet. Egy név. Egy ember becsülete.

SÁRI

Pontosan mennyi?

ÁBRAHÁM

Kétezer pengő. De ne nézz rám ilyen szemrehányóan. Azért hazudtam, mert nem bírom elviselni a fájdalmadat. Jobban szeretem, ha megszidsz, mint amikor összeszorítod a szád, és nem szólsz hozzám.

SÁRI

Szidjalak meg...

ÁBRAHÁM

Inkább átkozz meg, minthogy önmagadba zárkózz.

HIRDETŐÖSZLOP

Ciánózást olcsón, biztosan! Garantálja és végzi Ditrichstein. Az Ön dolga: csak hívjon!

SÁRI

Mióta kijöttél a börtönből, kártyázással próbálsz kenyeret keresni.

ÁBRAHÁM

Három hónapig ültem Vácott, mert hallgattam arra az átkozott méregkeverőre.

SÁRI

Ne másokat okolj a magad hibájáért. A barátod aláírása nem volt rajta egyetlen egy utalványon se. Az ügyfelek pénzét te sikkasztottad el.

ÁBRAHÁM

Mert becsapott. Hittem benne, hogy a tőzsdén csak nyerni lehet.

SÁRI

Hagyjuk. Elmúlt. De elvégezted a Kereskedelmet. Nem hiheted, hogy Budapesten jól kereshet a kártyán valaki, aki nem hivatásos csaló. Az egész New York kávéház tudja, hogy veled érdemes játszani, mert elragad a szenvedély. Ha én is hallottam ezt, mit gondolsz, a hivatásosak nem figyeltek föl rád? Most már kétszer beadtad az utolsó kincsünket, a mama gyűrűjét a zálogházba, komolyan hiszed, hogy harmadszorra is nyersz annyit, hogy majd ki tudod időben venni? Én nem hiszek benne.

ÁBRAHÁM

Egyszer nekem is lehet szerencsém.

SÁRI

Egyszer már volt. Azt mondtad, te vagy a világ legszerencsésebb fickója, mikor megkérted a kezem, és igent mondtam.

ÁBRAHÁM

Így igaz. Szerencsés voltam.

SÁRI

Azt mondtad, szerencséd volt, mikor az apám megtört és beleegyezett a házasságunkba. Várjál! Azt mondtad, szerencsés vagy, mikor lediplomáltál a Zeneakadémián. Azt mondtad, nem várt szerencse, mikor Selymesi bácsi fölvetett a bankba tisztviselőnek. Nem jöttél még rá, a szerencséből nem lehet megélni? Ahhoz nem elég a szerencse. Dolgozni kell.

ÁBRAHÁM

Te is örültél, mikor hazaértem az arany nyakláncsal...

SÁRI

Közbevág.

Hol a nyaklánc? Hol van? Válaszoljak helyetted? A zaciban. Az a híres arany nyaklánc szépen csücsül a zaciban. Várja a mama gyűrűjét.

HIRDETŐOSZLOP

ARANYCIPŐ. Egy pengő húsz fillér. Bármilyen színű cipőjét átfestheti TRIOS bőrfestékekkel. Aranyra, ezüstre. Minden drogéria, festék- és bőrkereskedésben kapható. Csak a TRIOST fogadja el.

ÁBRAHÁM

Egy darabig nyeresben voltam. Most elfogott egy rossz széria.

SÁRI

Ez a sorozat nem akar véget érni. Nem is fog. Neked istenáldotta tehetséged van. Neked zenéből kell élned, nem kártyából. Neked komponálnod kell.

ÁBRAHÁM

Azt hiszed, nem tudom? Csakhogy fölmerül a kérdés, kinek. Ki veszi meg? Ismerjük a választ. Senki. Senkinek nem kell a komolyzene. A születésnapodra írott szerenád minden ismerősünknek tetszett. Hiába ajánlottam föl a zongoristáknak, még ingyen se játszották. Háromszor játszott a zenekar a művet. Mikor évváró volt az akadémián. Meg mikor diplomáztam. Azóta senki.

SÁRI

Tudod, van egy álmom. Mióta egybekeltünk, mindig csak azt álmodom.

ÁBRAHÁM

Milyen álom? Nem is mesélted.

SÁRI

Minek mesélném, sejtet te azt.

ÁBRAHÁM

Mégis mi az? Miről álmodozik az én angyalom?

SÁRI

Azt álmodom, hogy sikered van. Biztos vagyok benne, hogy igazat álmodom. Majd meglátod, így lesz. Igazi siker. Mindenki tapsol álmodban, és én boldog vagyok. Nem maradhat álom.

ÁBRAHÁM

Ha játszanák a műveimet, talán teljesülne is.

SÁRI

Nem maradhat álom.

ÁBRAHÁM

Ki fogad el tőlem akár egy szerzeményt is? Nem bízok senkiben.

SÁRI

Marad a kártya. Nem jó választás. És évek múlnak fölöttünk hiábavalóan. Tudod, hogy Marton bácsi megígérte, ha hozzá szegődsz, eltart bennünket.

ÁBRAHÁM

Gúnyosan.

Marton Kiadó és Színházi Ügynökség. A kedves Marton bácsi. Engem is Tudós Muzsikussá szeretne alakítani. Tudod, milyen büszke, hogy akadémiát végzett komponisták szolgálják? Úgy hívják őket: Tudós Muzsikusok.

SÁRI

Miért volna szégyen a könnyű műzsát szolgálni? Ha Huszka Jenő nem szégyellte, ha Kacsóh Pongrác nem szégyellte, ha Kálmán Imre nem szégyellte, te ugyan miért szégyellenéd?

ÁBRAHÁM

Engem Herzfeld tanár úr nem arra tanított, hogy könnyű kis dalokat írjak a Marton Ügynökség számára.

SÁRI

Arra tanított talán, hogy éjjeleken át a New Yorkban kártyázz? Én nagyon becsültem a tanárodat, de annál jobban, hogy elhiggyem róla, azt szeretted volna hallani, elszedted az ügyfelek pénzét a bankban, elkártyáztad a feleséged nyakláncát vagy édesanyád gyűrűjét.

ÁBRAHÁM

Pénzért zenét nem írok.

SÁRI

Az megaláz. Értem. Azt nem értem, miért nem aláz meg a zöld asztalnál az a sok léhűtő, a szélhámosságok meg szemfényvesztők buta fecsegése? A részek bizalmaskodása? A nyertesek hengegése és a vesztesek öngyilkos keserősége?

ÁBRAHÁM

Nem értesz meg. Ki érti meg, hogy engem csalódások kísérnek egész életemben? Saját apám sem értett meg. Csalódott bennem, és ezzel ütött rajtam. Imre meghalt, mikor a támogatására a legnagyobb szükségem lett volna, akárcsak anyám. Herzfeld meghalt, mielőtt meghallotta volna a fülének szánt vonósnégyesemet. Molnár Ferenc Farsangjából akartam operát írni, és maga Kosztolányi Dezső vállalta, hogy megírja hozzá a verseket, aztán a mester elutasított. Ma a zeném nem kell senkinek széles Budapesten. Engem minden vereség hátravet. Lecsökkent. Kisebbít. Leterít. Kikészít. Agyonüt. Miért értenéd ezt pont te?

SÁRI

Elég volt az önsajnálataból. Nem hagyom, hogy egy tehetséges komponista leghőbb vágya egy jó kártyaparti legyen. Fogd föl, hogy nem engedem meg ezt a luxust neked.

ÁBRAHÁM

Hol a mama gyűrűje?

SÁRI

Teremtened kell. Zenét fogsz alkotni, akár a Martonnak is.

ÁBRAHÁM

Add elő azt a gyűrűt, ha egyszer mondom.

SÁRI

Különben megversz? Arcon ütsz? Képes volnál rá?

HIRDETŐOSZLOP

Védekezzünk, amíg nem késő. Poloskák ellen legbiztosabb hatású irtószer a MORT poloska irtószer.

ÁBRAHÁM

Sári, sohasem ütnélek meg. Leszáradna a kezem. Zongorához nem ülhetnék soha. Vezénylésre nem emelhetném többé. Te vagy angyalom.

SÁRI

Angyal? Gyűrűvel vagy gyűrű nélkül? Szeráf? Kerub? Királyi szék?

ÁBRAHÁM

A velem megbízott angyal. A velem törődő, engem megőrző, nekem ihletet adó, számomra legdrágább angyal.

SÁRI

Lám, ha el akarsz érni valamit, nemcsak komponálni tudsz, hanem hízelegni is.

ÁBRAHÁM

Nem akarok én semmi különöset. Csak add elő a gyűrűt, mert anélkül zsákutcába jutott az életem. Hol a mama gyűrűje? Áruld már el végre, hol a mama gyűrűje?

Felragyog az operett világa.

Sári most Nagyhercegnővé válik, Ábrahám a pincérnek öltözött gróf, s belép a színpadra a Hercegné, aki most a most a Nagyhercegnőt őriző garde-dame.

SÁRI

Példátlan vakmerőség! Már megint ez a pincér. Maga merte ezt a nevetséges levelet ide tenni?

ÁBRAHÁM

Fenség! Szabad óráimban verseket szoktam írni. Mivel tudom, hogy a fenséges uralkodóház mindig pártolta a művészetet és az irodalmat, alázatosan bátorkodtam Fenséged figyelmét szerény tehetségemre felhívni.

SÁRI

Olvassa a levelet.

Benned vad lázak és a csók szent tavasza ég... Szívem szerelmes vágyát teszem le hódolón királyi hölgy elé... Hogy merte ezt nekem írni?

ÁBRAHÁM

A költészet szabadsága. A vers lendülete...

SÁRI

Az más. Azt hittem, a verset nekem írta.

ÁBRAHÁM

Persze. Az nem kérdéses.

SÁRI

Mit mondott?

ÁBRAHÁM

A verset fenség kegyeibe szerettem volna ajánlani mindenképpen. Amennyiben nem túl merész egy költeményre felhívni legbecsesebb figyelmét.

SÁRI

Grófnő, tegye el a verset. Kegyeskedünk az ajánlást elfogadni. Akar még valamit?

ÁBRAHÁM

Fenség, ha nem volna kezemben ez a szalvéta, alantas voltom megalázó szimbóluma...

SÁRI

Hát vágja zsebre azt a szimbólumot.

ÁBRAHÁM

Fenség megengedi... *Zsebre vágja a szalvétát, nyakkendőjét cserél.* Így talán eltűnik valami abból a rettenetes távolságból, ami köztünk van. Így talán meglátja arcomat.

SÁRI

Elneveti magát.

Mulatságos fiú! Milyen pír öntötte el.

ÁBRAHÁM

Boldog vagyok, hogy megnevettettem Fenségedet. Kérem, engedje meg, hogy valamit kérdezzek.

SÁRI

Tanulja meg... *Belenéz az arcába.* Hogy hívják magát?

ÁBRAHÁM

Albertnek. Albert minden nélkül. A királyoknak meg a pincéreknek csak keresztnévük van.

SÁRI

Hát tanulja meg, Albert, hogy az etikett tiltja, hogy hozzánk kérdéseket intézzenek.

ÁBRAHÁM

Akkor hogyan méltóztatik társalogni?

SÁRI

Kérelmeket és beadványokat valamint folyamodványokat első udvarhölgyem, Anna Tartakova grófnő vesz át. Ő ítéli meg, hogy továbbíthatók-e hozzám.

ÁBRAHÁM

A Hercegnéhez, aki most Anna Tartakova.

Méltóságos grófnő. Legyen olyan kegyes, tolmácsolja kérésemet Őfenségének!

HERCEGNÉ

Először halljam a kérést, majd azután döntök.

ÁBRAHÁM

Én ugyan egyszerű ember vagyok, de amióta megpillantottam Őfenségét, azóta a szívem... Szóval csak egy a vágyam... Az utolsó csepp véremig szolgálni akarom Őfenségét. A legnagyobb örömmel halok meg érte! Természetesen szükség esetén. Amitől isten ments! Most az a kívánságom, hogy személyes szolgálatára rendeljen. Ez az én legalázatosabb kérésem.

HERCEGNÉ

Ez minden?

ÁBRAHÁM

A versben benne van... A vágyam... A szívem dobogása...

HERCEGNÉ

Sajnálom, kérését egyelőre nem tolmácsolhatom.

SÁRI

Grófnő, terjessze elő a fiatalember kérelmét.

ÁBRAHÁM

Boldogan.

Ó, Fenség. A szívem beleremeg.

SÁRI

Maga, fiam, most elmehet. Pillanatnyilag nincs szükségem szolgálataira.

ÁBRAHÁM

Boldogan kihátrál.

Utolsó leheletemig. Utolsó csepp véremig. Utolsó pillantásomig. Utolsó gondolatomig.

SÁRI

Ez a beszélgetés felüdített. Megható, hogy egy egyszerű pincérben, a köztársaság egyszerű fiában ilyen hévvel lobog a velem szembeni ragaszkodás. Mondja meg az udvarmesternek, hogy ezt a pincért személyes szolgálatomra rendelem.

HERCEGNÉ

Habozva.

Fenség... ha szabad...

SÁRI

Mi az? Van valami kifogása?

HERCEGNÉ

Félek. Mindenekelőtt itt van Carmen, Fenséged komornája. Ez a kis haszontalan eddig minden inasunkkal kikezdett. A sofőrt majdnem apává tette.

SÁRI

A komornát azonnal csapja el. Még ma új komornát szerződtessenek!

HERCEGNÉ

Ahogy Fenséged parancsolja. De van más veszedelem is.

SÁRI

Halljuk!

HERCEGNÉ

Fenség... igazán nem tudom, hogy is mondjam meg...

SÁRI

Minden kertelés nélkül. És főleg gyorsan.

HERCEGNÉ

Azt gondolom... attól félek... már megbocsásson, de úgy látszik... ez a pincér halálosan szerelmes...

SÁRI

Kibe?

HERCEGNÉ

Fenségedbe.

HIRDETŐOSZLOP

Legjobb amerikai izzadáselleni szer ODO-RO-MO. Társaságbeli hölgy toilettjénél nélkülözhetetlen. Táncnál, sportnál szintén nélkülözhetetlen. Megszünteti az izzadást, megszüntet minden kellemetlenséget. Ha nem izzadsz, ODO-RO-MO.

SÁRI

Belém?

HERCEGNÉ

Méghez a halálosan.

SÁRI

Anna Tartakova, mikor pofoztam fel utoljára?

HERCEGNÉ

Mély meghajlással.

Pünkösdi napján, Fenség.

SÁRI

Maga megőrült. Tökéletesen meghülyült. Hogy jut eszébe velem összekötni ezt a pincért... ezt a senkit... ezt a parányt... ezt a hímnemű ázalagot. Hogy merne ő szemet vetni rám? Maga tyúkeszű! Rögtön elájulok!

HERCEGNÉ

Ha fenséged meg akar győződni róla, hogy igazat mondok, kegyeskedjék csakugyan elájulni.

SÁRI

De miért?

HERCEGNÉ

Én csöngetek. Akkor bejön ez a fiú és Fenséged szép dolgokat kegyeskedik majd tapasztalni.

SÁRI

Rendben van. Kíváncsi vagyok. Most elájulok. Csöngessen és tűnjön el.

HERCEGNÉ

Parancsára. *Csönget és távozik a színről.*

ÁBRAHÁM

Berohan.

Parancsol, fenség? *Észreveszi az ájult nőt.* Ó, Fenségednek elájulni kegyeskedett! Segítségért kiáltok? Hiszen nyugodtan lélegzik. Megtapintom a szívverését. Micsoda szíve van! *Lehajol hozzá, és megcsókolja.* És micsoda szája! Micsoda édes lélegzete. *Zene kezdődik.* Milyen gyönyörű. Szerelmem! Egyetlen szerelmem!

Előadja a SZERELMEM, EGYETLEN SZERELMEM című dalt a Mese a Grand Hotelben c. operettből.

Ők ketten maradnak a színpadon. Ábrahám a zongorához ül le enni.

SÁRI

Kimostam két pár kesztyűt.

ÁBRAHÁM

Köszönöm. Finom ez a kifli. Honnan volt pénzed?

SÁRI

Jótekonysági bálon énekeltem az este. Megjelent a kormányzóné öföméltósága is.

ÁBRAHÁM

Ez igen. Előkelő társaságban forogsz.

SÁRI

Forogni nem mertem. Álltam, mint a cövek. És torkaszakadtamból énekeltem, hogy elégedettek legyenek velem.

ÁBRAHÁM

Látom, elégedettek voltak. Ámbátor, ha jótekonysági bál, hogy mertél pénzt kérni a fellépésért?

SÁRI

Nem merészség kell hozzá. Éhes hassal nem sokáig lehet énekelni.

ÁBRAHÁM

Ismerős a képlet. Vezényelni se lehet szédelegve. Nem találja el az ember a tizenhatodokat. A harminckettedekről már nem is beszélek. Nem biztató, ha a zenekar imbolyog a szemed előtt.

SÁRI

Kaptál valamennyit?

ÁBRAHÁM

Ott van a zsebemben. Meg egy pár izzadt kesztyű. Az is mosnivaló.

SÁRI

Mennyi jött össze?

ÁBRAHÁM

Nem lesz elég a házbérre. De estére megint hívtak a fiúk. Van egy ötletem. Megígértem, hogy megírom nekik.

SÁRI

Jazz?

ÁBRAHÁM

Jazz. Van valami kifogásod ellene?

SÁRI

Miért lenne? Alig várom, hogy leülj a zongorához, és dolgozz. Ha jazz, hát jazz. Zene az a javából. Különösen, ha te írod.

ÁBRAHÁM

Ne hízelegj.

SÁRI

Talán szabad biztatnom a férjemet? Különösen, ha őszintén hiszek benne.

ÁBRAHÁM

Angyal vagy. Mindig letöröd a lázadásomat.

SÁRI

Hamarosan híres leszel. Tegnap este ketten is megkérdezték tőlem, ismerem-e azt a fiatal-embert, aki frakkban és fehér kesztyűvel dirigál a városban. Egyre büszkébben válaszolom, hogy az a fiatalember a férjem.

ÁBRAHÁM

Ha tőzsdén nem tudok játszani, ha bankár nem lehet belőlem, ha a vonósnégyesek senkinek se kellenek, ha a kártya nem hoz megélhetést, valamit ki kellett találnom. Megjegyzem, néha egész jól érzem magam. A zenekarokkal jól kijövök. Feszülten figyelik a fehér kesztyű intéseit.

SÁRI

Egyre többen figyelnek rád.

ÁBRAHÁM

Ahogy te a mama gyűrűjére. Észrevettem ám, hogy hazajövetelkor belenéztél a fiókba, megvan-e még.

SÁRI

Hálistennek, az csupán rossz szokássá válik, hogy ellenőrzöm.

ÁBRAHÁM

Ma délután megírok még egy kis dalt. Estére már elő is adja a Fónagy-zenekar. Nem így képzeltem egykor.

SÁRI

Megöleli. Vigasztalja.

Tudom. Emlékszem, milyen régen nem szavaltál Adyt. Eszedbe se jut mostanában. Pedig most is ott ülsz a fekete zongoránál. Szerettem, mikor hittél a versben, mint a mi himnuszunkban. „Vak mestere tépi, cibálja...”

ÁBRAHÁM

Ady kifejezett mindnyájunkat. Az egész akadémia fújta ezt a verset. Mikor megtanultam, még verekedtem is érte. Izgatta a diákokat. De a végén már nem is volt olyan konzervatív hülye, aki kiröhögte volna.

SÁRI

Én ma sem értem, de tetszett nekem, hogy neked annyira fekszik. Hogy olyan lelkes lettél a szavaktól. Tele lettél étellel. „Vak mestere tépi, cibálja...”

ÁBRAHÁM

Nem úgy kezdődik. Figyelj csak.

Szünetet tart. Feláll.

Bolond hangszer: sír, nyerít és bűg.

Fusson, akinek nincs bora.

Ez a fekete zongora.

Vak mestere tépi, cibálja,

Ez az élet melódiája,

Ez a fekete zongora.

Fejem zúgása, szemem könnye,
Tornázó vágyaim tora,
Ez mind, mind: ez a zongora.
Boros, bolond szívemnek vére
Kiömlik az ő ütemére,
Ez a fekete zongora.

Sári tisztelettel hallgatja. Lassan megölelik egymást.

HIRDETŐOSZLOP

Orvoskapacitások által ajánlott klimatikus gyógyhely Bártfa gyógyfürdő. *Képek Bártfáról, esetleg film.* Vérszegénység, női bajok, légzőszervek, idegkimerültség, gyomor és bél megbetegedéseinél. Inhalatórium pneumatikus gépekkel. Fenyveserdőtől övezett húsz Celzius fokú strandfürdő. Külön gyermekgyógyászat. Várjon prospektust.

Ábrahám legyint, kimegy. Sári letörölgeti a zongorát.

Berohan Borisz. Kezében pezsgőstüveg.

BORISZ

Siker! Hidd el, siker!

SÁRI

Ittál? Miről beszélsz?

BORISZ

Húsz percig tapsolt a közönség. De lehet, hogy huszonöt perc is volt az. Mért nem kellett volna.

SÁRI

Pali hol maradt?

BORISZ

Nem engedte el a társulat. Még ünnepelnek.

SÁRI

Mit ünnepelnek? Csak nem kártyáztatok megint?

BORISZ

Ma este volt a Zenebona bemutatója. Pali nem mesélte el, hogy elfogadták az első operettjét?

SÁRI

Ő válogatta a zenét. Ott a plakát az előszobában. Azt írja: „A jazz-számokat Ábrahám Pál válogatta.”

BORISZ

Azt a táncoskomikus huncut szubrettista-tenorista-librettista-masiniszta csalót! Itthon se merte elárulni magát. A zenét mindösszességében az utolsó kottaszemig ő írta. Mégiscsak gyáva, akárhogy védekezik.

SÁRI

Talán egy kicsit még mindig szégyenli, hogy elkapta a könnyű műzsa. Hallottam én, mikor komponálta a dalokat. Csakhogy azt hittem, két-három szám az övé. Minél több, annál jobb. Majd megjön az önbizalma.

BORISZ

És a pénz, angyalom! Majd jön a pénz. A tantiemek. A külföldi rendelés. Hallgass rám. A jazz fölfrissíti az operettet. Palinak még nagyobb sikere is lesz.

SÁRI

Bár igazad lenne. A szívem szakadt meg, mikor láttam, hogy elment a kedve minden munkától. Eladni semmit sem tudott, fióknak dolgozni unalmasnak tűnt, olyan volt, mintha kiment volna belőle az élet.

BORISZ

Majd most boldogok lesztek.

SÁRI

Én már boldog vagyok. Teljesült az álmom. Ennél boldogabb nem lehetek.

BORISZ

Erről álmodtál?

SÁRI

Mindig. Mióta megismertem Palit. Azt álmodtam, hogy tapsolok a közönséggel együtt. A sikerről álmodtam. Tudtam, hogy teljesülni fog. Tudtam.

BORISZ

Most boldog vagy?

SÁRI

Nagyon. Kevés embernek teljesül maradéktalanul az álma. Nekem teljesült.

BORISZ

Hozd a poharakat, erre iszunk! Vagy inkább fogjak taxit, és bemegyünk mi is az ünneplőkhöz. Meglepjük őket?

SÁRI

Magamra kapok valamit. Szaladj le taxiért a sarokra. Én röpülök. Látni szeretném, ahogy örül.

BORISZ

Azt elhiszem. Ennyi nélkülözés után végre siker. Taps. Elismerés. Igazi siker. Menjünk ünnepelni!

Borisz balra, Sári jobbra szalad ki a színpadról.

HIRDETŐOSZLOP

Ha ünnepelni kíván, TÖRLEY PEZSGŐ. Csak a TÖRLEY biztosítja az igazi hangulatot. Most megyek én is, iszom egy pohár TÖRLEYT. Én csak az édest szeretem.

Sötét.

II. RÉSZ

Szín ugyanaz.

Ketten ülnek kétféle széken. Ábrahám és Sári kalácsot esznek.

SÁRI

Nem félsz, hogy meghízol?

ÁBRAHÁM

Anyám néha egész héten csak paprikáskrumplit tudott főzni a húszas években. Másra nem jutott.

SÁRI

Most meg kalácsot eszünk egy hete. Nem vagyok éppen elsőrangú háziasszony.

ÁBRAHÁM

Megtanulhatnál paprikáskrumplit főzni.

SÁRI

Boldog vagy?

ÁBRAHÁM

Naná. Mióta megismertelek, boldog vagyok. Te nem?

SÁRI

Arra gondoltam, végre sikered van. Van pénzünk. Kissé olyan, mintha valahová megérkeztünk volna. Azon gondolkodom, ideje új bútort vennünk.

ÁBRAHÁM

Praktikus gondolat. A Hawaii-szigetekre nem kívánsz elutazni. Csak szekrények, fotelek, ottománok járnak az eszedben? Róluk álmodsz?

SÁRI

Ó, nem. Mióta sikered van, egy teli táska pénzről álmodok. Képzeld, álmomban a mamától örökölt nagy fekete retikül telisteli van pénzzel. Többször álmodtam mostanában.

ÁBRAHÁM

Szép kis álom! Csupa gyakorlatias dolog. Bútorok meg pénz. Sok pénz.

SÁRI

Amiről álmodok, meg szokott valósulni. Azelőtt sikerről álmodtam, bejött. Mostanában rengeteg tapsot kapsz. Reménykedem, hátha bejön a pénz is.

ÁBRAHÁM

A mama régi fekete retiküljében?

SÁRI

Csak csúfolódj. Aztán majd örülsz te is.

ÁBRAHÁM

Ha teli lesz, biztosan elégedett leszek. Akkor lesz rengeteg bútor is.

SÁRI

Nincs abban semmi rossz, ha egy asszony a lakásáról álmodik. Nézz körül! Nemsokára jönnek hozzád az impresszáriók, külföldi megrendelők, pénzes, világlátott és kényes emberek, te meg itt ülsz a gyerekkori zongorád mellett a kiselejtezett bútorok között. Arra gondoltam, modern darabokat veszünk. Valami újszerűt. Valami meglepőt. Ami illik hozzád.

Belibeg a Hirdetőoszlop.

HIRDETŐOSZLOP

Bársonyok. Selymek. Csipkék. Szalagok. Szövetek. Vászónáruk. Kesztyűk. Harisnyák. Flanellek. Barchentok. Perzsautánzatok. Legnagyobb választékban és legolcsóbban Klein Antal divatáruházában. Király utca 57.

SÁRI

Megálmodtam egy mai zeneszerző igazi lakását. Otthonát. Körülményeit. Olyan fészket, ahol alkothat.

ÁBRAHÁM

Ahol megteremnek az új művek tojásai.

SÁRI

Tréfálkozhatsz, én tudom, mire van szükséged. A sasmadárnak is van fészke.

ÁBRAHÁM

Mije van még? Miről álmodtál?

SÁRI

Nyugalomról. Biztonságról. Bejárónőről. Új bemutatókról. Szerepekről. Csókokról. A kezedről. Szerelemről.

Bejön dr. Marton Sándor, sötét öltönyben, hatalmas aktatáskával. Szíva a szájában.

MARTON

Enyelegtek? Enyelegtek? Igazatok van, galambocskáim. De a pénz közben dolgozik.

ÁBRAHÁM

Mit parancsol? Bejöttem volna én az irodába, ha üzen értem.

MARTON

Ott megláttak volna. Hoztam a szerződést, írd alá. Te vagy a titkos favoritom. A zenebona és Az utolsó Verebély lány sikere után hosszútávú paktumot akarok kötni veled. A Marton Iroda biztos befutóra játszik.

SÁRI

Sándor bácsi! Micsoda meglepetés! Majd mindjárt főzök kávét, hozok valami italt. Van itt finom kalács...

MARTON

Hagyjad, Sárrikám. Számomra a férjed karrierje a fontos. Meg a pénz. Nem tagadhatom. Ha a közönség szereti a dalait, én hajlandó vagyok eladni őket. Sőt, hajlandó vagyok előre megvenni őket. Néha még pénzt is adok ki előre... Ritkán. És keveset. És főleg csak akkor, ha biztos vagyok a bevételben. De most kivételt teszek. *A táskából vastag papírköteget ránt elő.* Ha aláírja a szerződést, a Marton Iroda még előleget is ad.

ÁBRAHÁM

Megtisztelő.

MARTON

Tudom. De mindenre hajlandó vagyok, ha az sikerre vezet. Meg bevételhez. Gondoltam, marhaság a régi zenekart bántani. Erre kisült, hogy a dobok, bendzsók, két zongora, együtt játszó hegedűk elismerést aratnak. Gondoltam, a jazz csak a bárokban érvényesül. Erre kiderült, hogy az Ábrahám-operettben a jazz még a magyar népdalt is átalakítja. Kérem. Én nem vagyok fafejű. Ha ez kell, ám legyen. Ha ez hoz pénzt, én támogatom. De a szerződést időben alá kell írni. Csupán a papírosokat hoztam. Hiteles aláírást kérek.

ÁBRAHÁM

Nem szeretném örökre lekötelezni magam.

MARTON

Kérem. Mi abszolúte korrektek vagyunk. Érvényesítjük a jogait, ha elismeri a jogainkat. Lekötjük a következő operettjét, de előre fizetünk. Fiatalember, ha velünk dolgozik, az anyagiakkal alig kell törődnie. Lehet, hogy nem komponálunk, de az Iroda minden pénzügyi problémáját megoldja. Ez biztos.

ÁBRAHÁM

Hát... Nem tudom...

HIRDETŐOSZLOP

Ágytoll, hely, paplanok és párnák. Az Ágytoll és Ágynemű Részvénytársaságnál helypaplancok és díszpárnák kaphatók. Hygienikus gőztisztítás. Kelengyevételnél nagybani árakat számítunk. Erzsébet körút 15.

SÁRI

Új szekrény. Új asztal. Új ágy. Új székek. Talán új szőnyegek is.

ÁBRAHÁM

Legyen szent a családi béke. Tollat ide!

MARTON

Parancsoljon. Ezzel Kálmán Imre írt alá.

ÁBRAHÁM

Valamiképpen kibékültem a zenével. Csak azt nem tudom, ez a béke melyikünk hasznára válik.

Aláírja a szerződést. Marton megszemléli a papírost, elrakja a táskába, utána kirobog.

MARTON

Dobok és szaxofonok. Engem szolgáltok mindörökké.

Ahogy kimegy a színpadról, vele egyidőben jön be Harmath Imre, a híres dalszövegíró.

HARMATH

Szervusztok, gyermekeim! Olvastátok a mai újságokat?

ÁBRAHÁM

Szervusz, Imre. Tán írtál nekem egy új operettet?

HARMATH

Titok, de minden megtörténhet. Viszont azt olvastam a mai újságban, hogy „a pálcánélküli karmester új hangú kísérletet végez a magyar zenében.”

SÁRI

Végre elismerik a munkádat.

HARMATH

Azt írja a Pesti napló: „Lehet, hogy zenés bohóság, csak operettnek nem nevezhető, de az biztos, hogy a közönség őrvongott érte.” Nem olvastad?

ÁBRAHÁM

Hova jutnék, ha már kora délben újságot olvasnék?

HARMATH

Ezt írja: „Talán a régi bécsi operett helyét most a jazz-operett váltja fel?” Hallod, mit írnak a muzsikádról?

SÁRI

Én mindig bíztam Pali tehetségében.

HARMATH

Én se vagyok kiskutya. Idézem újból: „És mit szóljunk Harmath Imréhez, aki a virtuóz verseket írta?” No, mit szóltok hozzám? A virtuózhoz. „A szerzőpáros megtalálta a pesti utca hangját.”

ÁBRAHÁM

Azt sem tudtam, hogy a pesti utca hangja elveszett. Ide csak a zúgása hallatszik be. De az éjjel-nappal.

HARMATH

Az Esti nemes egyszerűséggel frenetikus sikernek nevezi operettünket.

ÁBRAHÁM

A főpróba után azt mondta egy kopasz, ámbátor szemüveges úr, hogy semmi más ez, csupán jazz-kabaré. Azt hitte, megsért a megjegyzés. Nem tudta szegény, milyen igaza van. Nem tudom, mi az operett, de azt tudom, milyen zenét írok.

SÁRI

Jó zenét. Pali minden formában jó zenét ír.

ÁBRAHÁM

Te még saját magamtól is megvédsz, angyalom. A néphez közel álló zenét akarok írni. Még az sem baj, ha a jazz keveredik benne a magyar népdallal. Valamilyen szinten. Az operett-muzsika amúgy sem volt soha más, mint egy nagy keveredés. A bécsi operett a Monarchia népeinek a zenéjéből élt, éppen azért arathatott nemzetközi sikert. Nyitott volt és plebejus. Talán Herzenfeld tanár úr forog a sírjában, de azt hiszem, az operett banalitását, a tréfák naprakész humorát csak a zeném emelheti magasabb szintre. Az operettet a zene teszi általánosan elfogadhatóvá. Ha már írom, füttyöljék a slágereimet egész Pesten. De füttyülhetik Bécsben is vagy Párizsban is.

HARMATH

Ejha! De megkaptuk itten, mi hitvány banalítás-gyárosok.

SÁRI

Tudod jól, hogy Pali nem rólad beszélt.

HARMATH

Rólam beszélt bizony a kutya fajzat. De most azonnal kitolok veled! Csak akkor bocsátok meg, ha azonnal hozzáfogsz az új darabunk zenéjéhez.

ÁBRAHÁM

Jól sejtettem, magától vagy pusztán barátságból soha el nem jött volna hozzánk.

HIRDETŐOSZLOP

Reggelente fél pohár Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz éhgyomorra, langyosan használva. Kitűnő eredménnyel pótolja a karlstadti és marienbadi ivókúrákat bármely évszakban. Sok esetben elegendő már néhány evőkanállal is. Használat közben ismeri meg!

HARMATH

Már megvan a címe!

ÁBRAHÁM

Az a legfontosabb. Ha a címe megvan, a többi már megy, mint a karikacsapás.

SÁRI

Ne gúnyolódj. A címe igenis fontos. Mondja, Imre! Mondja csak.

HARMATH

Viktória. *Várja a hatást.* Mit szóltok hozzá? Viktória.

ÁBRAHÁM

Zseniális. Fenomenális. Kolosszális. És ezt mind egyes egyedül, minden segítség nélkül, csak úgy önmagadtól találtad ki? Nem is sügött senki? Egy picit se? Egy icipicit se?

HARMATH

Ne vess nyugodtan, huszonekét dalszöveget hoztam, amin már most dolgozni kezdhetsz. Te biztattál, hogy magam is írjak szöveget, ne maradjak a verseknél. Most hozzáfogtam. Különbösen Földes Imre megígérte, hogy segít. Ha belebonyolódok, együtt bonyolítjuk. A zene pedig időben meglegyen, különben nem tartozol a Három Imre Társasághoz.

SÁRI

Milyen Három Imre Társaságról van szó?

ÁBRAHÁM

Hát egyszerű: Harmath Imre, Földes Imre és Ábrahám - Pál. Bár talán jobb nem viccelni az Imre névvel. Van azonban itt egy bökkenő.

HARMATH

Bökkend ki. Csak tudnám, mi a bök, már kenném is. Majd kibekkeljük. Sőt! Kibökkeljük. Vagy megbökkennjük.

ÁBRAHÁM

Hagy a bökögést. Nem hoztál magaddal szerződést. A Kereskedelmiben tanultam a regulát. Megrendelés - szerződés - előleg - határidő - minőség-ellenőrzés - átvétel - kifizetés - elszámolás. Rendelni könnyű, de hol a szerződés?

HARMATH

Gondoltam, előbb legyen medve. Csak azután igyunk a bőrére.

SÁRI

Palinak már van előszerződése a Marton Irodával... vagy elszóltam magam?

ÁBRAHÁM

Miért nem hagyta, hogy kínozzam egy kicsit a versfaragó urat? Viszont. Hírnök jó, és igazat szól. A darabot a Martonékon keresztül kell forgalmaznunk.

HARMATH

Semmi gond, a szerzői jogokat egyelőre senki jobban nem fizeti, mint a Marton doktor.

ÁBRAHÁM

Hááát... Jobban is fizethetné, de most mégis eladtam a lelkemet neki. De közöld velünk, közönséges halandókkal, tudsz még valamit mondani, azon kívül, hogy: Viktória?

HARMATH

Sokat. Van benne szibériai hadifogoly, egy magyar főhadnagy, van benne pekingi angol nagykövet, van benne egy szépasszony, akinek kissé gyöngécske az erkölce, van benne Dorozsma és egy igazi cigányprímás. Minden tudásom benne van, amit az operetről tudok. Földes szerint a versek jók, ő meg majd garantál a szövegért. Ennyi elég?

ÁBRAHÁM

Nem finnyáskodunk. Dolgozunk a Nagymező utca lelkes közönsége érdekében, meg a nagytudású kritikusok kevésbé lelkes, de annál szigorúbb, és még annál is igazságosabb ítélete reményében.

HARMATH

A számból vetted ki a szöveget.

HIRDETŐOSZLOP

Dr. Morrison szörtelenítővel mindenki kiírhatja minden felesleges hajszálát. Halál a szörre! Morrison.

Harmath Imre távozik, Zsoldos Andor érkezik.

ZSOLDOS

Guten Tag!

ÁBRAHÁM

Guten Tag, mein Herr! Was ist neues in Berlin?

ZSOLDOS

Kedves csemetéim, jó hírrel szolgállok nektek. Mégiscsak érdemes volt kezdenem veletek. Berlinben a bemutató óta sláger a Melodie des Herzens filmdala, amit Palival írtunk. Higgyétek el, mindenki a „Bin kein Hauptmann, bin kein grosses Tier” című dalt fütyüli.

SÁRI

Zsoldos úr nem bízott Ábrahám Pali tehetségében?

ZSOLDOS

Sárika, kedves. Először: nem vagyok Zsoldos úr, csak Andor, akár Andi is lehetek. Másodszor: ha nem bízok Paliban, el se jövök ide. Azt akarom mondani, most ismét Berlin a világ művészetének egyik nagy központja. Lehet, hogy pillanatnyilag A központja. Oda kell jönnötök.

SÁRI

Éppen azon gondolkodtam, milyen új bútort vegyek a lakásba. Minek mennénk Berlinbe? A zene majd megy. Annak nem állja útját semmilyen határ.

ZSOLDOS

Higgyetek nekem, nem véletlenül hagytam itt a pesti újságokat, a híres pesti irodalmi életet. Nem véletlenül lettem filmíró meg a Melódia filmgyár igazgatója Berlinben. Ott a művészetek Eldorádója mostan, ott a pénz, ami életet ad. Nem véletlenül dolgozik ott Alpár Gitta, Szőke Szakáll, Petrovics Szvetisláv, Verebes Ernő, Darvas Lili vagy Bolváry Géza. Kit soroljak még? Érzik az élet lüktetését, érzik a művészet nagy lehetőségeit, érzik a pénz szagát. Sok pénznek kell ott még gazdára lennie.

SÁRI

Nem minden a pénz. Palinak most a Viktória című nagyoperett zenéjén kell dolgoznia. Szerződése van rá.

ZSOLDOS

A szerződését teljesítse. Kétségtelen feladat. Esküszöm, magam találok színházat a Viktória berlini bemutatójára. Nem tréfálok, meglátjátok, tartom a szavam. De nem véletlenül hoztam újabb megrendelést az UFA filmgyártól. A németek versenyre akarnak kelni az amerikai filmmel. Rengeteg pénzt fognak befektetni a nemzeti filmgyártásba. Palinak csőstül jönnek a megrendelések! Értitek? A film a jövő művészete, a jövő muzsikája a filmzene. A Viktóriát Pesten egy év alatt ötezren nézhetik meg a színházban, ha filmre vesszük Berlinben, egy év alatt öt millióan nézik meg.

SÁRI

Mi köze Palinak a német nemzeti fellángoláshoz?

ZSOLDOS

Mi közöm nekem? Alkalom művészetünk nemzetközivé tételére, a pénzkeresésre, a munkára. Pali ott nemzetközi nagyság lesz. Híres ember, akit berlini munkája alapján Londonban is, New Yorkban is ismernek majd.

SÁRI

Gondolja, hogy Pest provincia?

ZSOLDOS

Én a gyakorlatról beszélek. Nem akarok sértegetni senkit. Tény, hogy most Németországot elfogta a Nagy Fellendülés. Sok pénzt adnak a művészetre. A lehetőségekről beszélek. Értitek?

SÁRI

A világért se akadályoznám a férjem érvényesülését, de ezen azért még gondolkozni kell. Talán itthon, a megszokott környezetben békésebben tud alkotni, nem gondolja?

ZSOLDOS

Soha vissza nem térő alkalmat kínálok. Ármin Robinson berlini kiadó, mikor meghallotta a Melodie des Herzens muzsikáját, látatlanban négyezer márka fizetést kínált föl Ábrahámnak. Tárgyalni kell vele. Láttatok ti már négyezer márkát egyben? Volt a kezetekben négyezer márka? Csak ezer márka? Egyszerre? El kell jönni Berlinbe. Érezni kell azt a hangulatot, ami ott van. Áttekinteni a lehetőségeket. Csak ezt tegyétek meg. Akkor megváltozik a gondolkodástok is. Minden megváltozik.

SÁRI

Négyezer márka egy évre? Nem rossz. És nem kevés.

ZSOLDOS

Miket beszélsz? Négyezer márka egy hónapra. Az negyvennégyezer márka egy évre. És ha ennyit ajánl, mi fölverjük a duplájára. Berlinben dől el a jövő, mindannyiunk jövője, higgyetek nekem!

Zsoldos kimegy.

A színpad fölragyog. Az operett világa következik. Ábrahám a főhadnagyot, Sári a szépasszonyt, Borisz a Jancsi cigányt játssza.

ÁBRAHÁM

Pardon, asszonyom! Hetek óta várom az alkalmat, hogy négyszemközt...

SÁRI

Főhadnagy úr...

ÁBRAHÁM

Autón, vonaton, kocsiban sose sikerült. Most végre szembenézünk egymással...

SÁRI

Szembe igen, mint két becsületes ember. És az egyik azt mondja a másiknak: becsületes ember, legyen irgalmas az Istenért. Hallgasson meg engem.

ÁBRAHÁM

Előbb maga engem. Hetek óta harapom a nyelvem, most hadd kelepeljen, különben átharapom egészen. Viktória, amikor én Grodeknél megrohamoztam az ágyúkat, a maga nevét imádkoztam bele a mennydörgéses tűzfergetegbe. Jogom van hát számon kérni, hogy mért cselekedte, amit cselekedett, Viktória?

SÁRI

László, ha szeret engem még egy cseppet, parancsoljon az idegeinek... Hallgasson végig csöndben...

ÁBRAHÁM

Tessék.

SÁRI

Téved, ha azt hiszi, hogy én Johnt a magának tett esküm után ismertem meg. Még Bécsben ismertem meg az udvari bálon. Megkért, kosarat kapott. Aztán eltűnt az életemből, mintha sohsem láttam volna.

ÁBRAHÁM

Ezt nem tudtam. Kérem, tovább.

SÁRI

Vártam magára hűséggel, de olyan hírek jöttek, hogy Grodeknél az egész huszárezred mindenestől elvérzett. Én nem hittem el, hogy mind egy szálig. A békekötés után elindultam maga után. A nagyanyám angol származású. Londonba mentem. Rokonaim egy este elvittek az operába. A Traviatát játszották. Én lehajtott fejjel ültem a páholy sarkában. Dehogyan érdekelt akkor Verdi. Csak az az egy, hogyan juthatnék Kínába, mert onnan lehet átmenni Szibériába. Egyszerre kopogtatás az ajtón, és belépett John. Akkor már nagykövet volt. A szomszéd páholyból meglátott, azt mondta, búcsúzni jön. Áthelyezték Pekingbe... Mintha csak a jóságos ég küldte volna segítségül. Másnap útra keltem vele együtt Kína felé. Akkor ő már tudta, hogy Koltay Lászlót, a vőlegényemet keressük. Velem jött Szibériába is. Minden ajtót ő nyitott ki. Aztán egy szökött hadifogollyal találkoztunk. Az ön jó barátja volt, Dusnoky kapitány.

ÁBRAHÁM

Az lehetetlen. Hiszen Dusnoky Grodeknél elesett.

SÁRI

Ő ugyanezt állította önről.

ÁBRAHÁM

De én láttam, mikor holtan csúszott le a lováról.

SÁRI

Ő pontosan ezt mondta. „Láttam, mikor Koltay László holtan csúszott le a lováról Grodeknél.”

ÁBRAHÁM

Ezt mondta?!

SÁRI

Ezt. Belebetegedtem. Teljes esztendeig virrasztott John mellettem. Könyörgött, imád, legyek a felesége. Hússzor nemet mondtam. Huszonegyedszer már nem lehetett, mert akkor már a halántékán volt a revolver csöve... és azóta... azóta megszerettem ezt a férfit... talpig kiváló embert... a férjemet.

Zene kezdete.

ÁBRAHÁM

És ma is szereti még? *Közel hajol hozzá.* Feleljen őszintén! Most is szereti még?

SÁRI

Halkan, de szilárdan.

Igen.

ÁBRAHÁM

Viktória, hát nem engem szeret?

Duett.

Előadják a PARANCSOL, URAM, EGY FINOM CSÉSZE TEÁT kezdetű kettőst.

A dal végén Viktória kiszalad.

ÁBRAHÁM

Menekülsz előlem, félsz tőlem, mert szeretsz. És velem jössz végül, mert szeretsz.

Koltay dala. A VIKTÓRIA, VIKTÓRIA című dalt énekli.

Bejön Borisz, aki Jancsi cigányt játssza.

BORISZ

No, édes gazdám, most már beszélt a grófnővel, most már mehetünk haza Dorozsmára.

ÁBRAHÁM

Még nem.

BORISZ

Dehogyse! Még ma éjjel. Hogy azt a jó angyalt, azt a jóságos mennyországos jó angyalt áldja meg az Isten a legszebb neve napján.

ÁBRAHÁM

Miféle angyalt?

BORISZ

Miféle? Hát az a Viktória grófné nevezetű angyalt. Tessen csak idenézni. Eztet küldte nekünk a Miki gróffal.

ÁBRAHÁM

Mik azok?

BORISZ

Pecsétes írások. Hasonlítanak a lópakszusokhoz. Meg a marhapakszusokhoz. Ezekkel igazoljuk majd a határon, hogy mi se lovak, se marhák nem vagyunk, hanem olyan amerikai követségi messzendzser bojok vagy izé... futárok vagyunk. Miki gróf aztat mondta, kuvivok. A főhadnagy úr amerikai tengerésztiszt ruhát, én meg matrózmundért kapok. Aztán ezekkel a lópakszusokkal átmegyünk Bécs felé. De mink nem Bécsnek, hanem egyenesen Dorozsmára megyünk.

ÁBRAHÁM

Szóval, szabadulni akar tőlem. Azért se. Menj magad, ha akarsz.

BORISZ

Egyedül? Azt már nem. A gazdám nélkül...

ÁBRAHÁM

Vagy velem jön Viktória, vagy itt maradok. Ha belepusztulok, akkor is. Viktória nélkül nem megyek.

BORISZ

Édes gazdám, drága gazdám, főhadnagy apám! Lehet is evvel beszélni! Hogy az a kilencven-hétágú vándor nyavalya, a nagyszakállú mennydörgős hempergő sistergős istennyila csapjon bele abba, aki azt a ménkü nagy szerelmet kitalálta! Minek az a nagyfene szerelem az életbe bele?

Ábrahám egyedül marad. Kényelmes, de könnyű fotelt tol előrébb, alig ül le, beszalad Gudrun pongyolában.

GUDRUN

Ach, kitschi matyar! Ein tüchtiger matyar!

Ábrahám ölébe ül. Körülpuszilja.

A vetítőn film indul a korabeli Berlinről.

ÁBRAHÁM

Várjál csak... Hogy is hívnak...

GUDRUN

Ohne ungarische Worten... Nem értek még annyira magyarul, szívem.

ÁBRAHÁM

Szívem? Úgy látszik, aránylag közeli kapcsolatba kerültünk. Jól aludtál, szívem?

GUDRUN

Nem nagyon hagyta aludni az éjjel, szívem.

ÁBRAHÁM

Úgy látszik, többre vagyok képes, mint amire emlékszem. Az a fontos, hogy jól érezd magad, szívem. Még az ágyban is.

GUDRUN

Meggyőződtem róla, hogy a magyaros temperamentum nemcsak legenda, szívem.

ÁBRAHÁM

Nézz oda! Érdekes, hogy nem is szédülök. Még jó, hogy erőlevest vacsoráztam. Csak tudnám, hogy hívják a kicsi hölgyet.

GUDRUN

Ach, kitschi! Nein... Nem is kicsi, mondhatom neked, igazi huszár! Egy magyar huszár... Ein Attacker... Szerelmet a Gudrunkának. Ünnepli a német-magyar barátságot.

ÁBRAHÁM

Szóval Gudrunnak hívják ezt a hatalmas szőke omlatagot. Mire vetemedtem ebben a hatalmas Berlinben! Nem ismerem magamra.

A nő félreérthetetlen mozdulatokkal simogatja Ábrahámot.

GUDRUN

Ein neues Attack! Hurrá! Gudrun ünnepelni akar. Éljen a német-magyar barátság, de erősen és hosszan.

ÁBRAHÁM

Ne szorítsd, kislány. Tönkremegy a barátság alapja. Heves hölgy, az bizonyos.

GUDRUN

Komm! Komm! Gyere az ágyba, magyar huszár!

ÁBRAHÁM

Ezer dolgom van. Hol vagyok én az ágytól! Meg kellene szabadulni ettől a német sziréntől. Frühstück! Előbb a reggelit fogyasszuk el.

GUDRUN

Nekem reggelire is elég a szerelem. Egy-két roham. Huszáros támadás, huszáros erély, huszáros csapás. Az kell nekem.

Borisz szalad be, ő ebben a jelenetben az inas.

BORISZ

Nagyságos úr! Nagyságos úr!

ÁBRAHÁM

Mi az? Még egy nő került elő? A hálósobában nem láttam többet. A spájzból? Az ebédlőszekrényből?

BORISZ

Megjött a nagysága Budapestről. Most állt meg a taxi. Mindjárt csönget.

ÁBRAHÁM

Tüntesse el ezt a német darabot.

BORISZ

De hová?

ÁBRAHÁM

Küldje taxival a Tiergartenbe. Mit tudom én, hová. De rögtön. Azonnal, ha nálam jól érzi magát. A feleségemet majd én fogadom.

BORISZ

Megragadja Gudrunt. A karjánál fogva kicipeli.

Komm! Megyünk innen azonnal. Még elveszítem a munkahelyem.

GUDRUN

Mi van? Én még a magyar huszárral akarok társalogni.

BORISZ

Eleget barátkoztatok. Most haza kell menned, itt a házisárkány.

GUDRUN

Miféle sárkány? Én szeretem a magyaros ízeket.

BORISZ

Ha nem jössz azonnal, magyaros pofonokat kapsz, érted? Most elmegy innen, majd akkor jössz, ha az úr hív.

Kirángatja a színpadról Gudrunt, közben belép Sári. Vidáman és kövéren.

SÁRI

Guten Tag! Hello boy! Szervusz fiú! Megérkezett a te angyalod.

ÁBRAHÁM

Felugrik a fotelből.

Szervusz, kedves. Végre itt vagy.

Átölelik egymást, megnézik egymást.

SÁRI

Micsoda villa. Azt írtad, vettél egy kis házat Berlinben.

ÁBRAHÁM

Ahogy írtam is: Fasanenstrasse 33. Ez a mi kis házunk.

SÁRI

Jézusom! Ezt a villát palotának is lehet nevezni. Azt akarod mondani, hogy a mienk?

ÁBRAHÁM

Végérvényesen. És örökre. Képzeld, csak hatvanezer márkába került.

SÁRI

Elájulok. Hatvanezerbe? Honnan a pénz?

ÁBRAHÁM

Pénz? Ez nem pénz. A pénz ömlik. A pénzzel nem tudok mit kezdeni. Annyi bútort vehetsz, amennyit akarsz. Annyi ruhát vehetsz, amennyit akarsz. Azt csinálsz végre, amit akarsz. A pénz többé nem kérdés számunkra.

SÁRI

Nem lehet igaz.

ÁBRAHÁM

Bizony igaz. Mióta Berlinben vagyok tíz filmzenére kaptam szerződést. Mióta sikert aratott a Viktória, gondoltam, hogy sok tantiém jön össze, de amióta bemutatták a Haway rózsáját, azóta szinte nem vagyok képes összegezni, mennyi is a pénzünk.

SÁRI

Boldog vagyok. Megvalósult az álmom.

ÁBRAHÁM

Az angyal álma.

SÁRI

Útközben olvastam a Neuer Berliner Zeitungban, hogy Lipcsében is nagy sikered volt.

ÁBRAHÁM

Nem sikerül minden cikket elolvasnom, amit rólam írnak.

SÁRI

Amit megszereztem, őrzöm is. Azt írja: „A komponista magyar és komoly zenei tanulmányokat folytatott, ami meglátszik a darabon. Nemcsak dallamok jutnak eszébe, hanem finoman hangszerel is. Minden hangszerszólamnak jelentősége van. A melodramai helyek mindenütt egy fokkal ízlésesebbek, mint általában szokásos. Nagyon szellemesek a vidám számok, az „amerikai” hangzások, de sehol sem közönségesek”.

ÁBRAHÁM

Sok cikk jelent meg rólam.

SÁRI

Marton is gyűjti őket, mert ez emeli az értékedet.

ÁBRAHÁM

Legalább valaki őrzi a dokumentumokat. Erre nekem se időm, se erőm.

SÁRI

Sokat dolgozol. Elég sápadt az arcod.

ÁBRAHÁM

Néha egész éjjel alig alszom. Zsoldos Andor üldöz mostanában. Készítik a Zigeuner der Nacht című filmet. Ez egy Milakowsky-produkció, rengeteg pénzt dobtak bele. Eddig hét számot írtam, de még egyet követelnek. Az éjjel vetettem papírra az Eins, zwei, drei und vier című dalt. A produkciós iroda tízezer márka díjat ajánlott érte.

SÁRI

Mennyi pénz! Erről csak álmodni lehet.

ÁBRAHÁM

Ahogy megálmodtad. Ömlik, árad, folyik felém a pénz. Nézd csak meg, mit készítettem neked ajándékba. Ott van a szekrény bal szárnyában.

SÁRI

Ugyan mit? Ékszer? Ruha? Könyv?

ÁBRAHÁM

Nézd meg magad. Háttha valamelyik álmod teljesül.

Sári a szekrényhez lopakodik. Kíváncsian megáll előtte.

SÁRI

Az álmom? Az én álmom?

Üggyel-bajjal kinyitja a szekrényt, kivesz belőle egy hatalmas, fekete, bőrcsatos retikült. Szótlanul bámulja.

ÁBRAHÁM

Nem nyitod ki? Nézd csak meg, mi van benne.

SÁRI

A mama régi retikülje. *Felnyitja, kimarkol belőle egy marok pénzt.* Valóban, mint álmomban. Egy retikül pénz. Ajándékba?

ÁBRAHÁM

A tied. Megálmodtad. Teljesült.

SÁRI

Mennyi? Ebben német pénz van? Ebben csak márkák vannak. Istenem, ez egy vagyon.

ÁBRAHÁM

Majd megszámolod, ha megnézted a házat. Itt aztán van mit átrendezni, ha hozzá fogsz. Nézd körül Berlint, vásárolj. Estére vezénylek, velem jössz színházba.

SÁRI

Ezután sehova sem megyek pénz nélkül. A retikülöm mindig dugig lesz bankóval.

ÁBRAHÁM

Akkor azért vegyél egy divatosabb táskát. Nehogy megszóljanak, hogy nem jut az anyád retiküljénél újabb táskára pénz.

SÁRI

Kissé fáradt vagyok most, de nem fekszem még le.

ÁBRAHÁM

Nyugodtan pihenhetsz ebéd előtt. Várom a librettistát, folyton tárgyalni akar velem. Majd kidülözöm vele valahogy.

SÁRI

Nem merek elaludni.

ÁBRAHÁM

Nem zavarunk meg. Nyugodtan szunyókálj.

SÁRI

Félek tőle, mit álmodom. Ha minden álmom teljesül, vigyáznom kell, mit álmodom.

ÁBRAHÁM

Babonaság bolondság. Ne gondolj vele, mert sötét gondolatok járnak majd a fejedben.

SÁRI

Mintha soványabb lennél. Sokat dolgoztál mostanában.

ÁBRAHÁM

Szeretek dolgozni. Most is írok egy finom kis számot szaxofonra meg pizstonra. A zenekar csak csodálkozik, ha meghallja, mennyi szerepet kapnak a zörgő- és ütőhangszerek. Kénytelenek voltak a múltkor még egy dobost alkalmazni.

SÁRI

Nem szokták meg a stílusodat?

ÁBRAHÁM

Alfréd Rotter igazgató úr már aláírta az új darabra a szerződést velem. Azért is jön a librettista, mert nem érti meg, hogy én nem oda teszem a nagy keringőt, ahova ő szándékozta, a fináléban nem akarom a vígoperát utánozni, indulót meg egyáltalán ide nem is kell írni.

SÁRI

Más az elgondolása?

ÁBRAHÁM

Az enyém más, mint a megszokott. Rotter kedvéért írtam bele egy tangót. Szerintem tangót olyan könnyű írni, hogy az nem is méltó egy zeneszerzőhöz. De ha az igazgató úr ragaszkodik hozzá, ennyi pénz kiutalása után, íme, szállítom.

SÁRI

Meghallgathatom én is?

ÁBRAHÁM

Vedd úgy, ez is ajándék Berlinbe költözésed alkalmából.

Zene. Következik a TANGOLITA.

Amikor a dal véget ér, Ábrahám kimegy a színről. Sári a következő jelenetben Lilia hercegnőt játssza, a Herceg, mint Kanakó szerepel. Ő jön be jobbról.

SÁRI

És ön komolyan ragaszkodik ahhoz, monsieur Kanakó Hilo, hogy a... hogy is nevezzem? ... a koronázásom megtörténjen még ma?

HERCEG

Nem én! A sziget népe. Amerika okiratban garantálta a palota megtámadhatatlanságát.

SÁRI

Amíg nem csinálunk lázadást.

HERCEG

Amerika folyton a kis népek önrendelkezési jogát prédikálja. Ma este a válladra fog borulni a Hawaii-i királyok palástja. Ma este már Lilo Táró felesége leszel.

SÁRI

És ha nemet mondok?

HERCEG

Nincs jogod hozzá. A néped akarja így.

SÁRI

A népem? Hát ismerem én a népem? Párizsban nevelkedtem, ott az én hazám. Jöttem, mert megígérték, hogy semmi sem történik az én akaratom ellen. És íme, most hozzá kényszerítetek egy emberhez, akit én nem ismerek. Akinek a lelke idegen a lelkemnek, akinek a teste idegen a testemnek. Akit én nem szeretek, és soha nem is fogok szeretni. Mégis azt akarjátok, hogy az övé legyek.

Jön Ábrahám, mint Lilo Táró.

ÁBRAHÁM

Ettől ne féljen, kérem.

Feléje fordulnak.

SÁRI

Lilo Táró.

ÁBRAHÁM

Menj, Kanakó Hiló.

HERCEG

Súgva. Lemondasz róla? Róla, akit jobban szeretsz, mint az életedet?

ÁBRAHÁM

Mondom, menj!

HERCEG

Jó. De gondold arra, hogy a néped mit vár el tőled.

ÁBRAHÁM

Menj. Menj már!

Herceg tehetetlenül széttárja a karját. Kimegy.

SÁRI

Igazán sajnálom, Lilo Táró, hogy véletlenül tanúja volt, miket mondok magáról.

ÁBRAHÁM

Sajnálja? Nos, én is sajnállok valamit. Azt, hogy önt idecsalták ebbe a lelkének teljesen idegen országba. Ön nem értheti ezt a népet. Ennek a népnek az erkölce és törvénye szerint ön az enyém. Nincs menekülés.

SÁRI

Ha jól értem, eszerint ön is ragaszkodik ahhoz, hogy... hogy a felesége legyek...

ÁBRAHÁM

Ha akarom, ha nem, most már ragaszkodnom kell hozzá. De értse meg, Lilia, én szeretem magát. Eddig, megvallo, csak a fényképeit szerettem, de most, hogy megismertem, olyan olthatatlan szomjúsággal szeretem, ahogyan csak itt, a virágok hazájában tudnak szeretni az emberek.

SÁRI

Kérem, ne beszéljen így.

ÁBRAHÁM

Emlékszik, mit mondtam első találkozásunkkor? Lilo Táró nem ölel meg olyan nőt, aki őt nem szereti. Remélem, nem felejtette el. Én sem. Nos, önt ma itt királynővé koronázzák, utána újból megesketik velem, de nyomban azután... *Jelentősegteljesen elhallgat.*

SÁRI

Azután? Mi lesz azután?

ÁBRAHÁM

Én felülök a virágos bárkára, és elevezek messze, az örök tavasz felé...

SÁRI

Nyugtalanul. Hova? Hova messze?

ÁBRAHÁM

Azt még nem tudhatom. Napkeletre, napnyugatra. Amerre a szél fúj. Csak azt az egyet tudom, hogy engem többé soha nem fog látni. Biztosíthatom, nem fog látni többé. Én ennyire szeretem magát.

Ábrahám szomorúan lehajtja a fejét. Zene.

SÁRI

Maga föláldozza magát értem? Maga ennyire szeret engem?

Duett. Előadják a MÁS VILÁG A TE VILÁGOD, MÁSTÓL VÁRSZ TE BOLDOGSÁGOT kezdetű dalt.

A duett után Sári távozik. Ábrahám a zongorához ül.

Berohan Harmath Imre.

HARMATH

Szervusz, Imre.

ÁBRAHÁM

Szervusz, Imre.

HARMATH

Kedvetlen vagy? Mi baj? Hiszen nemsokára itt a bemutatónk. Majd meglátod, a Ball im Savoy legalább háromszázszor megy a Grosses Schauspielhausban. Megígérem neked.

ÁBRAHÁM

Elhagyott Sári. Hazautazott Pestre.

HARMATH

Leül melléje. Baj. Elégge furcsa volt az utóbbi időben. Nem akartam beleszólni, de az is lehet, ideggyógyászhoz kellett volna vinned. Meghízott az idegességtől. Meg a táskája, azzal a rengeteg pénzzel. Csoda, hogy soha nem rabolták el tőle. Állítom neked, kész csoda a mai időkben.

ÁBRAHÁM

Egyszerre megváltozott. Meg is hízott. De nem csak külsejében lett más. Mindentől félt, sírt, idegen lett, magába zárkózott.

HARMATH

Meg kellett volna nézetni egy orvossal.

ÁBRAHÁM

Azt állította, hogy én változtam meg. Igaza volt. Én is megváltoztam. Meg is csaltam. Szinte akaratlanul. Tudod, milyenek a színházban a lányok. Mindenki jó létrafoknak, csak érvényesüljenek.

HARMATH

Ne ostorozd magad, hiszen szeretted Sárit.

ÁBRAHÁM

Szeretem most is, de befogadtam az ágyamba ismeretlen valakit, ha nem volt itt. Talán megérezte. Úgy fogadtam őket, mint a munkával és sikerrel járó ajándékokat. Igyekeztem természetes örömmel fogyasztani a kínálatot. Ő meg arról beszélt, hogy fél álmodni, mert rosszat álmodik rólam. Mindig bizonygatta, hogy az ő álmai teljesülnek.

HARMATH

Micsoda gyerekség!

ÁBRAHÁM

Csak hallgass, te is babonás vagy.

HARMATH

Hívd meg a bemutatóra, arra biztos eljön. Éppen a te szerencsés napodra tűztük ki. 1932 december 23-ika. Együtt töltitek a karácsonyt. Az újságok azt írják, a közönségtől is magyar útlevelet kérünk a belépőjeggyel együtt. A főszerepekben Alpár Gitta, Bársony Rózsi, Dénes Oszkár... Vezényel Ábrahám Pál. Még Schleicher kancellár is eljön. Hívd meg.

ÁBRAHÁM

Már elküldtem neki a névre szóló páholybérletet.

HARMATH

Szerintem itt lesz. Kibékültök. És folytatjuk a diadalmenetet. Lipcse, Bécs, Budapest. Két évet nem adok neki, és következik Párizs, London és New York.

ÁBRAHÁM

Elneveti magát. Rólad nem lehet azt mondani, hogy pesszimista vagy.

HARMATH

Ismerem az értékeimet. Az operett alapja a jó versszöveg.

ÁBRAHÁM

A mindenható rím. Már, kár, vár, nyár. Elmúlt már, jaj, de kár, itt a nyár, a szívem vár...

HARMATH

Csipkelődsz? Most én következem? Beszélhetek a slágergyártás receptkönyvéről? Hogy milyen hangrendszerben mozog a sláger?

ÁBRAHÁM

Amennyit csak akarsz. Legutóbb te hoztad azt az újságcikk-válogatást, amely arról szól, hogy én teljesen lemondtam a klasszikus operett fogásairól.

HARMATH

Kár, hogy nincs, aki a versekről ilyen hangzatos kritikákat írjon.

ÁBRAHÁM

Ne sértődj meg. Ha nincs vers, nincs sláger se. Elismerem. Ha nincs sláger, nincs darab, ami ötezerszer megy egy év alatt. A Viktória filmváltozatát harminc országban játsszák folyamatosan a mozik. A tantiemekből megvehetném a Fasanen Strasse minden villáját. Ha nem születik meg az agyadban Viktória...

HARMATH

Und ihr Husar!

ÁBRAHÁM

...még otthon csücsülnék a kopott zongorám mellett. Lehet, hogy Sári boldogabb lenne.

HARMATH

Majd rendbe jön a dolog. Én bízom benne. Bízom bennetek.

Bejön a Hirdetőoszlop. Szavai után egykori filmfelvételek peregnek a vásznon Hitler hatalomátvételéről.

HIRDETŐOSZLOP

Hindenburg államelnök Hitler Adolfot bízta meg, hogy kormányt állítson fel. Az új kancellár határozott intézkedéseket és az egész társadalmat érintő újításokat ígér.

Harmath kiszalad a színről. Besiet Marton.

MARTON

Édes fiam, összepakoltál már?

ÁBRAHÁM

Utazunk valahova? Ne haragudjon, elfelejtkeztem róla.

MARTON

Édes fiam, itt máától kezdve irtják a zsidókat. Az életed veszélyben forog.

ÁBRAHÁM

Ne haragudjon, főnök, de nem egészen értem, amit beszél. El voltam foglalva valamilyen átkozott dalocska írásával. Ki akar bántani engem? Miért ilyen izgatott?

MARTON

Nem kíséred, mi történik Németországban? Nem olvasod az újságokat?

ÁBRAHÁM

Általában Harmath Imre összegyűjti nekem, amit rólam írtak. Nem minden alkotásom tetszik a kritikusoknak, de hát istenem... Majd legközelebb fülbemászóbb dallamot találok.

MARTON

Az életeddel játszol, és nem is tudsz róla?

ÁBRAHÁM

Ugyan, főnök, ki haragudna egy szerencsétlen komponistára annyira, hogy bántalmazná? Igaz, hogy írtam néhány felületes darabot. Igaz, hogy nem mindig oldottam meg jól a hangzásokat. Igaz, hogy sokak fülét bántja a fűvósok meg a dobosok éktelen zaja, de azért talán még nem törnek az életemre.

HIRDETŐOSZLOP

A kancellária közleménye szerint február 28-ára virradóra a zsidók és a kommunisták felgyújtották a Reichstag épületét. A kancellár önmérsékletre inti az igaz németeket.

MARTON

Nem tréfálsz velem? Lehetetlen, hogy ennyire nem figyelsz a körülötted folyó életre. Te nem is tudod, hogy életveszélyben vagy? Egyáltalán, tudod te, hogy zsidó vagy?

ÁBRAHÁM

Kinek mi köze ehhez? Nem is vagyok vallásos.

MARTON

Berlinben ölik a zsidókat.

ÁBRAHÁM

Miért pont a zsidókat? Hiszen akkor megölik az írók felét, a színészek felét, a muzsikások felét, a kereskedők felét, a gyáriparosok felét. Nincs abban logika, amit ön beszél. Már ne is haragudjon. Hallottam már ilyen képtelen ötleteket, de sohasem hittem el őket.

MARTON

Édes fiam, az életedet kockáztatod. Olyan naiv vagy, hogy nem hiszek neked. Te zsidónak vallod magad?

ÁBRAHÁM

Magyar állampolgár vagyok. Imre bátyám a szerbiai harctéren esett el, a magyar honvédség tisztje volt. Sosem tagadtam, hogy a nagyapám zsidó volt, Isten nyugosztalja. Már apám se tartotta a vallási ünnepeket. Bennünket magyarnak neveltek. Megjegyzem, pont olyan jól beszélek németül, mint akármelyik Duna menti sváb gyerek. Tőlük tanultam a nyelvet.

MARTON

De ha, mondjuk, alaposabban megvizsgálunk, akkor kiderül, hogy zsidó vagy?

ÁBRAHÁM

Arra gondol, ha letolják a gatyámat, és megnézik a fityülőmet?

MARTON

Így is lehet mondani.

ÁBRAHÁM

Apám ragaszkodott hozzá, hogy körülmetéljenek. Szerinte egészséges viselet. Ha tehát valakit annyira érdekel a dolog, hogy belenéz a nadrágomba... esetleg valóban az az ötlete támadhat, hogy zsidó vagyok. Különben én ezt soha nem is tagadtam.

MARTON

Közlöm veled, hogy nem is tagadhatod, két okból. Egyrészt, már kész listáik vannak a zsidók neveivel. Másrészt, igenis belenéznek a férfiak gatyájába. Minden szabódás nélkül. Még röhögnek is hozzá.

ÁBRAHÁM

Én magyar állampolgár vagyok.

MARTON

Ezt majd sajnálkozva állapítja meg a vizsgálóbíró, mielőtt kiadja a holttestedet.

HIRDETŐOSZLOP

Egy nép, egy állam, egy vezér. A német nemzet egy emberként sorakozik föl szeretett vezére, Adolf Hitler mögött. A német parlament megszavazta a kancellár minden előterjesztését.

ÁBRAHÁM

Ámbátor, ha ilyen veszélyes a helyzet, akkor mi lesz a Bál előadásával? Hiszen a szereplők fele zsidó. A muzsikások fele szintén. A karmester szintén.

Besiet Zsoldos.

ZSOLDOS

Sikerült külön fülkét biztosítanom az esti gyorsra. Nem volt túlságosan olcsó dolog, de legalább megússzuk tolongás és lökdösődés nélkül. Készen álltok az indulásra?

MARTON

A mi kedvenc zeneszerzőnk azzal sincs tisztában, hogy veszélyben az élete. Azt hiszi, nélküle befuccsol a berlini színházi élet.

ÁBRAHÁM

Túl gyorsak az események számomra. Napok óta ülök a zongoránál, dalokat írok. Arra gondoltam, ha volna kedvetek meghallgatni néhányat, megítélhetnétek, érdemes-e őket könyvben kiadni. A lemezgyár igazgatójának is volt egy ötlete. Ábrahám-dalok lemezeken neves német énekesek előadásában. Az én zenekarom kísérné őket. Mit szóltok?

ZSOLDOS

Ha nincs kedved csomagolni, hagyd itt mindent. Otthon vehetsz mindent. Olcsóbban, mint itt.

ÁBRAHÁM

Estére nem utazom. Estére vezénylem a Bál előadását. Két méteres plakát lóg a sarkon az én fényképpel, nem láttad?

ZSOLDOS

Már nem lóg, még hajnalban leszedték.

ÁBRAHÁM

Az előadás napján? Mindig másnap cserélik a plakátokat.

ZSOLDOS

Nem lesz előadás. Bársony Rózsi meg Dénes Oszkár már tegnap hazautaztak.

ÁBRAHÁM

Erről engem senki sem értesített.

MARTON

Rádiót sem hallgatsz?

ÁBRAHÁM

Csak ha idegen kéz által írt zenét akarok hallani. Azt is inkább lemezzel hallgatom. Mi lesz az esti előadással? Nem utazhatnak a színészek csak úgy ide-oda! Elvégre szerződés köti őket.

MARTON

Nem fogod föl, hogy az élet fontosabb, mint a szerződés. Különben is, ki kéri számon tőlük a szerződés pontjait, mikor Rotterék már Svájcban vannak, itt hagytak csapat-paport?

ÁBRAHÁM

Csak nem fog a Harmadik Birodalom operettek ellen háborúzni. Én magyar állampolgár vagyok, ezt még a náciknak is tiszteletben fogják tartani.

Kintről üvegcsörömpölés. Kiáltások: „Juden! Juden aus!” Egy fél téglát gurul a lábukhoz.

MARTON

Nagy tisztelet övez téged, fiam, errefelé.

ZSOLDOS

Csak be ne törjenek. Hova lehet ebben a házban elbújni? Ki lehet szökni a másik utcára? Van hátsó kijáratod? Legalább valamelyik ablak arra nyílik? A padlásajtót vagy a pincelejáratot be lehet zárni? Melyik ajtó a legerősebb a házban?

HIRDETŐOSZLOP

A kancellár közölte az újságírókkal, hogy a zsidók nagyon sokhelyütt provokálják a náci osztagokat. Még az is megtörtént, mondta tegnap esti nyilatkozatában, hogy tetteleg bántalmazták az ifjúsági szervezet tagjait.

ZSOLDOS

Megkísérlem hátul. Talán a másik utcán nincs belőlük.

MARTON

Gondolom, hogy elvonulnak. Kiordítozzák magukat, aztán másutt folytatják a dáridót.

ÁBRAHÁM

Kiszólok az utcára, hogy elég legyen a randalírozásból. Mégse háborgathatnak mindenkit a marhaságaikkal.

Szinte ráugranak. Elkapják két oldalról.

MARTON

Édes fiam, egy tapodtat se!

ZSOLDOS

Alig várják, hogy elébük kerüljön egy igazi ellenség. Akkor van kit püfölni. Akkor van ki fogásuk rombolni és lopni. Itt maradok veled, csak ne menj az ablak közelébe se.

Kintről ismétlődő ordítások. „Juden! Juden!”

MARTON

Ha be akartak volna törni, már régen bennünket rugdosnának. Figyelmeztetés volt ez neked, hogy tűnj el az utcából örökre.

ZSOLDOS

Estére hívassál taxit az inassal. Addig ne menj ki az utcára, amíg körül nem néztél, hogy nem ólálkodnak-e a közelben a Jugendek. Ne hozzál magaddal két koffernél többet, mert kénytelen leszel kidobni a vonat ablakából a fölösleget. Hatan vagyunk a fülkében, és mindenki cipekszik. Értetted?

ÁBRAHÁM

Hát persze. Nem vagyok hülye.

ZSOLDOS

Azon nem vitatkozom veled. Megosztlanának a vélemények. Azt azonban vésd az agyadba, hogy pontos legyél, mint a ritmusegység. Ha előbb indulsz, találkozatsz a Jugendekkel. Ha meg későn indulsz, lekésed a vonatot, és én már többé nem várok rád. Tehát két feladatod van. Okosan becsomagolni, csak a legfontosabbat. És olyan pontosnak lenni, mint egy svájci óra. Megbeszéltük?

ÁBRAHÁM

Ne bánj már úgy velem, mint egy gyerekkel. Köszönöm, hogy eljöttetek értem.

MARTON

Naná, majd itt hagyjuk az aranytojáshoz tojót tyúkoeskát.

ÁBRAHÁM

Zsidó tyúk vagyok. Ha nem ismeritek el kakas mivoltomat. Érdekes, ezen sose törtem a fejem.

ZSOLDOS

Most se ezen törjed. Okos legyél, mert lehet, hogy ez az utolsó vonat számunkra. Lehet, hogy holnap nemcsak az utcán visítózik ez a csapat. Van hátsó kijárat?

ÁBRAHÁM

Ott a konyhán keresztül...

MARTON

Megyek én is. Még van néhány intézni valóm. Menjünk együtt, akkor bátrabb leszek.

Marton és Zsoldos elsietnek. Ábrahám kinéz az ablakon. Óvatosan lopakszik ide-oda.

HIRDETŐOSZLOP

Németország jövője nem marad a zsidók és a kommunisták kezében, jelentette ki a kancellár délelőtti beszédében. A százezres tömeg hangos helyeslése többször is megszakította Hitler szavait. A résztvevők tíz-tizenöt percig tapsoltak egy-egy kijelentése után. Hitler bejelentette, hogy a pártja által vezetett országban minden német számára lesz munka és boldogulás.

Ábrahám lehajtott fejjel megáll közében.

ÁBRAHÁM

Ezek ketten azt hiszik, nem értem, mi történik körülöttem. És én valóban nem értem. *Kiabálva.* Istenem, nem értem, mi történik velem! Nem értem!

Sötét.

III. RÉSZ

A színpadkép nem változott.

Ábrahám és Sári egy asztalkánál ülnek.

SÁRI

Romantikus. Ebbe a cukrászdába akkor jártunk, mikor udvaroltál nekem.

ÁBRAHÁM

Romantikus? Virágot sem hozhattam, mosolyogtak volna, ha a cukrászda bejáratánál megjelenek egy csokor rózsával.

SÁRI

Ki mert volna mosolyogni egy ismert zeneszerzőn? De nem hiányolom a virágot. Megelégszem két krémessel meg egy presszókávéval.

ÁBRAHÁM

Nem értem, miért nem fogadsz otthon. Sokkal nyugodtabban beszélgethettünk volna. Tán még udvarolni is bátrabban tudtam volna.

SÁRI

Maradjunk a beszélgetésnél. Hogy vagy?

ÁBRAHÁM

Idősebb a hol vagyok kérdése. Azt sem tudom, hol vagyok. Hol Pesten, hol Bécsben, hol vidéki városokban, ahol fut valamelyik darab. Rájöttem, hogy a vezénnyelssel többet keresek mostanában, mint a komponálással.

SÁRI

Keress kevesebbet, írd többet.

ÁBRAHÁM

Könnyű ezt mondani. Még mindig nem tudtam eladni a berlini villát. Akkor hatvanezerért vettem, ma százat ér, de tudják, hogy zsidó vagyok, azt várják, hogy elkobozzák tőlem. Nem ez a legszomorúbb. A legszomorúbb az, hogy a kapkodásban otthagytam a Berlinben írt dalaimat. Elzártam őket a kasszába, és Hans, az inasom őrizte őket. Tegnap megnéztem egy új UFA-filmet Zsoldos kérésére. Tudod, mit hallottam benne?

SÁRI

Heil Hitler!

ÁBRAHÁM

Saját szerzeményeim. Hans eladta a kottákat a legjobban fizető német komponistáknak. Mégcsak bizonyítani sem tudom a szerzőségemet. Meg sem jelenhetek semmilyen német bíróság előtt.

SÁRI

Mindig túlságosan bíztál az emberek jóságában.

ÁBRAHÁM

Föltörte a kasszát a nyavalyás.

SÁRI

Volt annak kulcsa. Már akkor volt másolata, mikor otthagytad, hogy őrizzen mindent.

ÁBRAHÁM

Egyre több vereség ér. Mintha olyan volna az életem, mint egy örök küzdelem egy elérhetetlen álomért.

SÁRI

Minden emberi élet küzdelem.

ÁBRAHÁM

Persze. De nem szörnyű, hogy nekem egyetlen fegyverem ebben a küzdelemben vidám kis dalocskák írása? Miközben az életnek nevezett zűrzavar nagyokat rúg rajtam, nekem vidám dalocskákat kell kitalálnom. A tetejébe még el is lopják őket.

SÁRI

Nem féltetek. Az a sorsod, hogy vidám és kevésbé vidám dalokat írsz. Az emberek szeretik őket. Sokszor hallom, hogy az utcán fütyülnek a járókelők a dalaidat. Van ebben valami felemelő. Ami benned zúgott először, sok ember dallama lett.

ÁBRAHÁM

Romantikus, de ha nem fizetnek érte, nem csinálom. Amit az a német tolvaj tett velem, meg nem bocsáthatom.

SÁRI

Jelentsd föl. Erről jut eszembe, hogy két hónapja nem küldted a havi apanázst nekem. Esetleg a régi nevemre küldted. Vedd tudomásul, hogy ismét a leánykori nevemet használom hivatalosan is. Talán még emlékszel rá, de be is mutatkozhatom: Halász Sarolta vagyok.

ÁBRAHÁM

Emlékszem rád, Sarolta. Jól emlékszem rád. Nem énekelsz többé?

SÁRI

Csak a tanítványaim előtt. Énektanárnő vagyok. Kilenc tanítványom van, akik közt néhány igazi tehetség is akad. De nem mutatom be őket, nehogy lecsapj rájuk.

ÁBRAHÁM

Féltékeny vagy? Még mindig féltékeny vagy?

SÁRI

Vigyázok a tanítványaim erkölcsére. A féltékenységből semmi hasznom nem lenne.

ÁBRAHÁM

Miről álmodz mostanában? Azelőtt mindig elmesélted nekem az álmaidat.

SÁRI

Ne érdekeljenek az álmaim. Nem élünk együtt, nem vonatkozhatnak rád. Mi közöd hozzájuk?

ÁBRAHÁM

Megragadja a kezét.

Rólam nem álmodz? Lehetetlen, hogy rólam nem álmodz. Ne is tagadd! Mondd el, mit álmodtál rólam.

SÁRI

Mit érdekel az téged, hogy ennyi év után én mit álmodom. Éled a magad életét. Bécsben vagy Pesten vagy vidéki városokban, de nélkülem. Mindegy az neked, hogy én mit álmodom.

ÁBRAHÁM

Nem mindegy. Te voltál mindig az őrzőangyalom. Emlékszel, azt mondtad, amit te álmodz, az beteljesedik. Jogom van tudni, mit álmodz rólam.

SÁRI

Gyerekes vagy. Azelőtt nem voltál babonás. Most elmesélhetnék akármilyen örütséget, s te elhinnéd? Becsaphatnálak, megkínozzhatnálak. Minek játszol ezzel?

ÁBRAHÁM

Simogatja Sári kezét. Meg is csókolja az ujját.

Tudom, hogy nem csapsz be. Csak meséld el, mit álmodtál utoljára rólam. Meséld el, kérlek.

SÁRI

Nem érdekes az számodra.

ÁBRAHÁM

Hidd el, nagyon érdekel. Szépen kérlek, meséld el nekem. Csak úgy... mint egy régi barátnak.

SÁRI

Ha nagyon akarod.

ÁBRAHÁM

Nagyon, nagyon. Ha már ilyen hosszan kérlek...

SÁRI

Azt álmodtam, hogy ülünk egy szalonban. Egymás mellett ülünk csöndben. Csak az óra ketyeg a falon. Nyugalom van a szobában, nem is beszélgetünk. Csak ülünk, és közben békésen múlik az idő.

ÁBRAHÁM

Ezt álmodtad utoljára?

SÁRI

Nem utoljára. Mostanában mindig ezt álmodom. Nem tudom, mit jelent, de olyan megnyugtató. Reggel, ha fölébredek, nyugodt vagyok. Olyan békésen telnek az éjszakáim.

ÁBRAHÁM

Nagyon furcsa. Csupa rohanás az életem, te meg arról álmodz, hogy békésen üldögélsz velem.

SÁRI

Ne haragudj. Mondtam, hogy nem számít, amit én álmodok.

ÁBRAHÁM

Lehet, hogy valóban nem számít. Viszont az is lehet, hogy számít. Nem is volna rossz, ha teljesülne. Ülünk békésen az asztalnál, és közben csend van, csak az óra ketyeg. Ha hiszed, ha nem, ilyesmire vágyom. Mintha megérezted volna. Most rohanok, lótok, futok, kapkodok. A szállodában ülve, a térdemen írok egy-egy betétet. Miért ne élhetnék egyszer nyugodtan. Békésen. Veled. Ismét együtt veled.

SÁRI

Arról lemondtál. Másfelé terelted az életed. Mások a céljaid. Neked más álmod van...

ÁBRAHÁM

Milyen szép is lenne. Ülünk az asztalnál. Csak az óra ketyeg.

SÁRI

Ne áltasd magad. Se engem. Nem hiszek neked.

ÁBRAHÁM

Béke. Nyugalom. És csend. Végre csend. Nagy csend.

A vetítővászonon peregni kezd a LILA AKÁC című magyar film slágere. Egy pár pillanatig Sári is hallgatja, majd kimegy. Amikor kiér, besiet a Hirdetőoszlop. Ábrahám magába roskadva ül.

HIRDETŐOSZLOP

Jöjjenek az Urániába! Új magyar film az Urániában. A Lila akác című filmet Székely István rendezte. A főbb szerepekben Ágay Irén és Kabos Gyula. A film zenéjét Ábrahám Pál szerezte.

Besétál Harmath Imre.

HARMATH

Tegnap este a Royal Hotel éttermében ott volt a valamikori Berlin. Az asztalokat összehúzták, hogy elférjen egymás mellett Bársony Rózsi meg Dénes Oszkár, Brodszky Miklós meg Alpár Gitta. A megterített asztal gazdagságot sugárzott, de mikor a berlini színházakra fordult a szó, mindenki elszomorodott. Te hol voltál, Imre?

HIRDETŐOSZLOP

Bemutatták Bécsben a Bál a Savoyban című operettet. Az egykori Johann Strauss Színházban, mai nevén a Scalában a primadonna szerepét az orosz származású Mary Losseff játszotta. Vezényelt Ábrahám Pál.

Besiet Marton.

MARTON

Állandó hajsza az életünk. Talán Bécsben kellene letelepednünk. Legalább megvolna a remény, hogy a sok emigráns, a sok tehetség ismét az operett fővárosává teszi az egykori fővárost. Mit gondolsz, megérné az erőfeszítést egy ilyen ötlet megvalósítása?

HIRDETŐOSZLOP

Új Ábrahám ősbemutató a Theater an der Wienben. A Mesék a Grand Hotelben című vígjáték szövegét Alfréd Grünwald és doktor Fritz-Löhner Beda írták. A darabot Otto Preminger rendezte.

Besiet Zsoldos.

ZSOLDOS

Ti tudtátok, hogy a svájci hegyekben Vaduz-nél megtalálták a Rotter házaspár holttestét? Valaki a szakadékba lökte őket. Mindenki azt hitte, Svájc biztonságos hely. Már megszökni se lehet ezektől a vadállatoktól?

HIRDETŐOSZLOP

Rökk Marika játssza a főszerepet Ábrahám Pál új zenés vígjátékában. Rökk Marika leszerződött a berlini UFA-filmgyárhoz, de kijelentette, semmiért a világon le nem mondana róla, hogy a Viki című darabban ő énekelje és táncolja a címszerepet.

Megérkezik Gudrun.

GUDRUN

Mein Ungarische Husar! Nem szökhetsz meg tőlem. Megérkeztem, és be fogom mutatni neked a fiadat. Ne is tiltakozz, a gyerekek apára van szüksége. És nekem is jól jön egy jól kereső férj. Képtelenség megélni egy kórutag fizetéséből. Dajkát meg nem is tudok fogadni, esténként vigyáznod kell a gyereket.

HIRDETŐOSZLOP

Zenés játék két zongoristára. A Történnék még csodák című új Ábrahám operettet zenekar helyett két kitűnő zongorista, Adler Tibor és Fejér György szólaltatja meg. Bársony Rózsi, Turay Ida, Latabár Kálmán, Delly Ferenc, Gózon Gyula játsszák a főbb szerepeket.

HARMATH

Azt magyarázzák nekem íróársaim, hogy az operett elvesztette eredeti funkcióját. Bizonyos értelemben létjogosultságát is. Formai szempontból hátratekintő, múltba forduló műfaj lett. Reakciós lett. Már csak az az értelme, hogy nevetségessé tegye, megkeserítse a múltat. Érted te ezt, Imrém?

HIRDETŐOSZLOP

Gömbös Gyula miniszterelnök kidolgoztatta a Nemzeti Munkatervet, amelynek 95 sarkalatos pontja van. Többek között meghirdeti a reformkor bekövetkeztét, az új ezredév eljövételét, és gyógyírt ígér a magyar nemzet legfájóbb sebeire. A gazdavédő intézkedések között föld-reform, adómentesség és új piacok hamarosan bekövetkező megnyitása szerepel.

MARTON

Válságban az operett? Aligha hiszem. Ezen a tenyérnyi földön, amely a magyar operett mestereit adja a világnak az én ügynökségem kitűnően tartja magát. Egy a lényeg: a közönség jól akar szórakozni. Ami jó, az eredeti is. Akkor is, ha a műfajt musicalnek nevezik, akkor is, ha a zenés játékot magába olvasztja a filmgyártás. Nevezhetik revünek, filmoperettnak, akárminek. Jó szöveg és jó zene, csupán ez a fontos.

HIRDETŐOSZLOP

A kávéfogyasztás hazájában, Törökországban nem ismerik az idegességet. Ma is, mikor a török óriásléptekkel igyekszik pótolni évszázadok mulasztásait, a nap minden órájában iszik valódi, finom babkávét. Készítse kávéját a mi világhírű pörkölt kávé keverékeinkből. Meinl Gyula Kávébehozatala. Forduljon hozzánk, nem lehet ideges.

ZSOLDOS

Ideges vagyok. Nem érzem magam biztonságban. A Darányi-kormány is csak frázisokat képes darányi, de a nemzeti örület közben hódítja az országot. Nem tudunk vele szembeszállni. Még röhög a közönség a marhaságainkon, még megkeressük a kenyeret az operettekkel, de már fenik a kést valahol a torkunk számára. Megvallom, félek. Meg kellene szökni. Hova lehet szökni ezen a világon? Kellünk mi valakinek?

HIRDETŐOSZLOP

A szövegek alatt egykori filmhíradók kockái, esetleg egykori reklámot utánzó filmanyag pereg.

A Vígyszínház Kamaraszínháza december 18-án bemutatja Ábrahám Pál új operettjét. Címe: 3:1 a szerelem javára. A szöveget Szilágyi László és Kellér Dezső írták, a verseket Harmath Imre... Horthy Miklós öföméltósága Imrédy Bélát nevezte ki a kormány elnökévé. Imrédy nemsokára leteszi a hivatali esküt... Permetezzünk Flittet mielőtt lefekszünk. A Flit megöli a legyeket, szúnyogokat, bolhákat, tetveket, molyokat, hangyákat, svábokat, férgeket. Nem hagy foltot. Flittel nyugodtan alszunk.

GUDRUN

Nem mindegy, hogy kié a gyerek? Mindenbe bele kell kötni? Kihez fordulhat egy szegény sorsú leányanya? Hol talállok én támaszra? Nekem pénz kell, a gyerekek apa. Annyit énekelünk a szerelemtől, itt az eredménye. Mikor egész éjjel ordít, telepísi minden pelenkát, be kell púderozni a popsiját, nincs senki, aki segítene.

HIRDETŐOSZLOP

Világsikert fog aratni a Baskircseff Mária című film. Főszereplők: Darvas Lili, Hans Járay, Attila Hörbiger és Szőke Szakáll. Rendező Hermann Kosterlitz, aki magát Henry Kosternek hívja. A zenéjét Ábrahám Pál szerezte... Az őszi viharok mindent elsöpörnek. Ami szennyes és egészségtelen. Éppen így tűnik el minden tisztátalanság, ha RADON mosóport használ. Radonnal harminc perc kifőzés is sok... Hitler bejelentette, hogy Ausztria nem létezik. Osztrákok nincsenek, csak németek vannak. Napok kérdése, hogy minden német csatlakozik a Harmadik Birodalomhoz...

ÁBRAHÁM

Főpattan eddigi letargiájából, ordít és gesztikulál.

Ebből elég! Mindenből elegendem van! Tűnjetek el, nem bírom tovább. Ebben a darabban akár ne is lássalak benneteket többé.

A barátai, akik eddig körülülték, ijedten felállnak, ki-ki a maga oldalán kihátrál, csak a Hirdetőoszlop „száll szembe” vele.

HIRDETŐOSZLOP

Új film az Urániában! A címe: A világot jelentő deszkák. Zenéjét szerezte Ábrahám Pál.

ÁBRAHÁM

Hagyjanak békében. Sosincs időm megpihenni? Egyedül nem maradhatok?

HIRDETŐOSZLOP

Itt a Magyar Rádió reggeli zenés műsora. Kedves hallgatóim, zenés összeállítás hallanak Ábrahám Pál legszebb dalaiból.

ÁBRAHÁM

Ne velem nyugtasson senki engemet. Csönd legyen!

HIRDETŐOSZLOP

Leégés ellen használjon Webol napolajat. Egyenletesen barnít. Illata kellemes.

ÁBRAHÁM

Mennyi dolgom lenne még. Mennyi dalt ismerek itt belül. Mit tud csinálni a hegedű... a szaxofon...az emberi hang...

HIRDETŐOSZLOP

Megtörtént az Anschluss, Hitler bevonult Bécsbe. A volt osztrák főváros népe a tudósítók szerint örömmámorban úszik. A német csapatok elfoglalják új állásaikat az új határokon.

ÁBRAHÁM

Tűnj el. Menj innen. Hagyj magamra az emlékeimmel.

HIRDETŐOSZLOP

No, de kérem... Én pontosan tartom magam az utasításokhoz. Én semmit sem találtam ki...

ÁBRAHÁM

Kifelé! Egyedül akarok lenni. Kifelé!

A Hirdetőoszlop kilibeg.

Belép Sári, aki a következő jelenetben Viktória, a nagykövetné. Ábrahám Koltay Főhadnagy.

SÁRI

Még egyszer alkalmat adok önnek, hogy beszélhessen. De utoljára.

ÁBRAHÁM

Köszönöm. Élek az alkalommal.

SÁRI

Aprópó, átadta Miki önnek a kurír-útleveleket?

ÁBRAHÁM

Igen. De csak kettőt. Tisztelettel kérek egy harmadikat is.

SÁRI

Ugyan kinek kell?

ÁBRAHÁM

És melléje még egy tengerésztiszti egyenruhát. Az enyémhez hasonlót. Abba öltözik maga, a szép tengerésztiszt.

SÁRI

ÉN?

ÁBRAHÁM

Igen, maga. Mondom, maga.

SÁRI

Mit akar velem, László?

ÁBRAHÁM

Semmi mást, csak az esküjét. Ha pedig itt marad, akkor maradok én is. Ne féljen, nem leszek a terhére. Egyszerűen feladom magam.

SÁRI

Azonnal agyonlövök a szökésért!

ÁBRAHÁM

Azért is mondtam, hogy nem leszek a terhére.

SÁRI

László, az istenért!

ÁBRAHÁM

Nincsen sok időnk. Figyeljen. Maga azt hitte, hogy én meghaltam, és az esküje feledésbe ment. Én azonban feléledtem, és az esküjének is fel kell élednie.

SÁRI

Legyen irgalmas. Megöli a férjemet.

ÁBRAHÁM

Asszonyom, én a poklok országából jövök. Az én szívemben nincs irgalom, nincs kegyelem, csak mérhetetlen sóvárgás a boldogság után. Azért vagyok itt.

SÁRI

Én meg az én hűséges, az én törvényes, az én szerelmes uram mellett vagyok itt.

ÁBRAHÁM

Nem igaz. Nem szereti.

SÁRI

Szeretem. És az én drága, szerelmes uram arra tanított meg engem, hogy amikor elhervad a szerelem a szívünkben, nem erőszakoskodunk. Egyszerűen kezet fogunk egymással: „Good night!” És vége.

ÁBRAHÁM

Gud nájt... és vége. Szóval maga most azt kívánja... azt javasolja... azt parancsolja...

Zene.

SÁRI

Kérem. Nagyon kérem.

ÁBRAHÁM

Hát végeredményben nem mindegy az? Azt kéri...

Duett.

Viktória kezdi: „Kérem, maradjon szép emlékem...” Előadják a HISZ NEM TÖRTÉNT SEMMI című dalt. Sári kiszalad. Ábrahám leül a zongorához, őt figyelve becsoszog a Herceg és a Hercegnő. Fehér orvosi köpeny rajtuk.

Melléje állnak.

HERCEG

Ma jól van?

ÁBRAHÁM

Köszönöm kérdését, jól érzem magam.

HERCEG

Nem kíván zongorázni egy kicsit? Itt ez a régi zongora. Kissé kopott, de mi szeretjük. Jó, hogy van hangszer is a házban.

ÁBRAHÁM

Órája van? Lehet, hogy nem jár pontosan a falióra.

HERCEGNÉ

Siet valahová? Még csak kilenc óra múlt, még messze az ebédidő.

ÁBRAHÁM

Ráérünk valóban. Csak azért érdeklődtem, mert estére bemutatóm van a Broadway-en. Oda pontosan kell megérkezni, különben fölfordul minden. Ha nem érkezem időben, izgul a zenekar, izgulnak az énekesek. Tönkremegy az előadás.

HERCEGNÉ

Akkor valóban vigyázni kell. A siker mindennél fontosabb.

HERCEG

Nem haragszik meg, ha kérdezek valamit?

ÁBRAHÁM

Miért haragudnék? A válaszáért persze nem garantálok. Egész életemben rossz válaszokat adtam a jó kérdésekre. Velem született tulajdonság.

HERCEG

Emlékszik rá, hogyan került Amerikába?

ÁBRAHÁM

Hogyne emlékeznék. Kalandos út volt, mondhatom. Nagyon kalandos.

HERCEG

Nem haragszik, ha megkérem rá, mesélje el.

ÁBRAHÁM

Megpróbálom elmesélni, de nem biztos, hogy minden részlet eszembe jut.

HERCEG

Nem baj. Mesélje el, ami eszébe jut.

ÁBRAHÁM

El kellett adnom az antik ezüst készletet. Meg a porcellán gyűjteményt is. Képzeljék, Pestre utaztam, hogy eladjam az egészet.

HERCEG

Hát nem Budapesten élt? Mi azt hittük ugyanis...

ÁBRAHÁM

Az utolsó években inkább Bécsben éltem.

HERCEGNÉ

Az másik ország?

ÁBRAHÁM

Igen. Másik ország. Közel vannak egymáshoz, de ott Európában kicsikék az országok.

HERCEG

Eladta a gyűjteményeit, és a pénzzel megszökött...

ÁBRAHÁM

Kénytelen voltam eladni az ezüstöt is meg a porcelánt is. De nem szöktem... Vagyis: végeredményben szökésnek is lehet nevezni, ha az ember menti az életét. Nem valami túl nagy bátorság szorult belém. De egy Schubert nevű ügynökség biztatott, azt mondták, eladták a legutóbbi operettemet a Brodway-on. Jobb lett volna, ha Mozartnak vagy Beethovennek hívják azt az ügynökséget.

HERCEG

Egyenesen az USA-ba indult?

ÁBRAHÁM

Egyenesen indultam, de nem haladtam egyenesen. Jártam Madridban, ott is kaptam egy kis pénzt a szerzeményeimért. Párizsban egy Yvonne Louise nevű lány tartott el. Hajójegyet csak egy Kubára tartó gőzösre kaptam. Havannában muzsikáltam egy éjjeli mulatóban, amíg ismét lett annyi pénzem, hogy jegyet vehettem New Yorkba.

HERCEGNÉ

Szegény ember. Jól megkínózta az út.

ÁBRAHÁM

A zenészek kínoztak meg. Mikor Havannában a slágereimből játszottam, nagyon tapsoltak, hogy milyen szép a magyar cigányzene. A newyorki négerek szerint jó lenne, ha belevinnék egy kis dzsesszt a magyar folklórba. Csupa meg nem értéssel, csupa rosszindulattal találkoztam. De ma estére minden jóra fordul. Majd meglátják. Taps és siker. A pénzre ne legyen gondjuk. Telerakjuk a fekete bőrtáskát pénzzel. Telistele. Dugig.

HERCEG

A művész úr emlékszik rá, miképpen került ide?

ÁBRAHÁM

Nem egészen pontosan. Ez nem a Windsor Hotel?

HERCEGNÉ

Nem a Windsor. Emlékszik, mi történt a Windsorbán?

ÁBRAHÁM

Föl akartam öltözni az esti bemutatóra. Kerestem a frakkomat. Arra emlékszem, nem találtam meg a frakkomat. *Hirtelen nyugtalanná válik.* Nincs meg a frakkom? Megtalálták? Estére nem vezényelhetek frakk nélkül.

HERCEGNÉ

Arra ne legyen gondja. Minden rendben.

HERCEG

Emlékszik, hogy mérgében kidobálta a holmiját a tizenkettedik emeletről?

ÁBRAHÁM

Arra már nem emlékszem.

HERCEG

Arra sem emlékszik, hogy negyvenszer vitette föl s alá magát a liftesfiúval? Nem akart kiszállni a liftből?

ÁBRAHÁM

Arra sem emlékszem.

HERCEG

Lement egy szál hegedűvel a hotel elé, és letette a kalapját a földre, mint az utcai koldusok. Ott zenélt egészen addig, míg a mentők meg nem érkeztek.

ÁBRAHÁM

Úgy látszik, sok minden nem jut eszembe. Biztos, hogy kéregettem az utcán?

HERCEGNÉ

Megsimogatja Ábrahám fejét.

Szegény fiú. Az nem baj, ha az ember fejéből kiröppennek a rossz emlékek.

ÁBRAHÁM

Rengeteg rossz emlékem van. Nagyobb baj az, hogy akármilyen erősen gondolkodok, akkor sem jutnak eszembe a szép emlékeim. Sokszor semmi sem jut eszembe.

HERCEGNÉ

Magához szorítja Ábrahám fejét. Simogatja.

Szegény gyerek. Ugye, főorvos úr, néha az egészséges ember is szívesen elfelejtené a gondjait. Mindenki szeretne megszabadulni bűjától-bajától.

Ábrahám váratlanul talpra ugrik. Ismét kisfiú. A Herceg és a Hercegné levetik fehér köpenyüket, ők Apa és Anya lesznek.

ÁBRAHÁM

Vidáman szökellve.

Mama, én nem akarok zongorázni. Elegem van a zongorából. Én inkább játszok az udvaron. Vagy meglovagolom a muralovakat.

HERCEG

Tanuld a mesterséget, kisfiam. A gabonakereskedés egész embert kíván. Annyiféle apróságra kell odafigyelni, hogy attól is zúg az ember feje. Nemhogy még a zongora ütéseit élvezze.

HERCEGNÉ

Nem ártott senkinek, ha iskolai tanulmányai mellett még zongorázott is. Gazdagabb lett az élete. Az általános műveltség nem árt a gabonakereskedőknek se.

HERCEG

Célzás akar lenni?

HERCEGNÉ

Pontosítás. Imre is zongorázik, de kitűnő tanuló.

ÁBRAHÁM

Nem érdekel a zene. Afrikai utazó leszek. Vagy mozdonyvezető. Tevehajcsár Arábiában.

HERCEG

Van neked mesterséged, kisfiam. Ez a jó bácskai föld egyre több gabonát terem. Itt soha nem lesz éhes senki. Fél Európát el fogjuk látni élelemmel. Már gondoltam rá, nem maradunk kizárólag a gabonánál. Ha társultok velem, általános élelmiszerkereskedéssel foglalkozunk. Ha az unokák is felnőnek, ételgyárat, italgyárat létesítünk. Innen sehova sem kell mennünk, a család megtalálta a Kánaánt.

HERCEGNÉ

Ebbe nem szólok bele, de ha a gyereknek mégis kedve támadna muzsikálni, maga se morgolódjon.

ÁBRAHÁM

Ugrál körülöttük.

Fölfedezem a Tibet rejtelmes világát. Kitalálom a leggyorsabb repülőgépet. Legyőzöm a legyőzhetetlen Muhammedet, a világ legerősebb bokszolóját. Aranyat készítek a Duna homokjából. Olyan orvosságot fedezek fel, amellyel minden beteget meg lehet gyógyítani. Én leszek a világ leghíresebb kalifája. Az apatini kalifa.

HERCEGNÉ

Ismét ő a nővér.

Főorvos úr, a szokásos adagot adjam be neki?

HERCEG

Ma nagyon nyugtalan. Duplázza meg a nyugtatót. Nem baj, ha többet alszik ma éjszaka. Lehet, hogy a szervezetének szüksége is van az alvásra.

HERCEGNÉ

Ártani nem árt, ha többet alszik. Háttha álmában szép emlékek is eszébe jutnak.

Megfognak az ugrándozó Ábrahámot. Injekciót szórnak a karjába.

Fölragyog az operett világa. A Herceg és a Hercegné leülnek egymás mellé, Ábrahám kihangsúlyozottan ünnepélyes léptekkel áll elébük, s meghajol. Minden túlzottan ünnepélyes. Paródia.

ÁBRAHÁM

Kegyelmes Főherceg, kegyelmes Főhercegné asszonyom! Engedjék meg, hogy a legteljesebb tisztelettel megkérjem a tisztelt leányuk, Izidóra hercegisasszony kezét.

HERCEG

Mit beszél ez a nyomorult? Leonóra, hallottad, hogy mit mondott?

HERCEGNÉ

Igen, August. Azt mondta, hogy: „Kegyelmes Főherceg, kegyelmes főhercegné...”

HERCEG

Ne az egészet. Kérlek, Leonóra, ne az egészet. A lényegét.

HERCEGNÉ

Igen, August. Felségül veszi a lányunkat.

HERCEG

Nem pontos, Leonóra. Nem felségül, hanem feleségül akarja venni.

HERCEGNÉ

Igen August. De ha te jobban tudod, miért tőlem kérdezed?

HERCEG

Csak arról szerettem volna meggyőződni, Leonóra, hogy megőriztem-e a józan eszemet.

HERCEGNÉ

A délután folyamán három konyakot, egy sherryt, két pohár tokajit és néhány titokban lehúzott korty barackpálinkát ittál, August.

HERCEG

Ha titokban ittam, honnan tudsz róla, Leonóra kedves?

HERCEGNÉ

Előtte nem voltak titkaid, August. A balett-táncosnő esete óta tisztában lehetnél vele.

HERCEG

Megegyeztünk, hogy az a bizonyos eset többé nem kerül szóba. Én nem beszélek a lovászárról, te nem beszélsz a balerináról. Így van, kedves Leonóra?

HERCEGNÉ

Igaz, Auguszt. Ezekről sem beszélünk.

HERCEG

Hogyhogy sem? Miért sem? Honnan ez a kihangsúlyozott sem?

HERCEGNÉ

Most soroljam fel, hogy ki mindenkiről nem fogunk beszélni, Auguszt? Merjem felsorolni, vagy nem beszélünk róluk?

HERCEG

Ne sorold, Leonóra. Kérlek, ne sorold. Beszéljünk másról. Miről is beszéltünk?

HERCEGNÉ

Azt kérdezted, hogy mit is mondott ez az úr itten. Én meg azt mondtam, hogy azt mondta: „Kegyelmes Főherceg, kegyelmes főhercegné asszony...”

HERCEG

Ne az egészet, Leonóra. Kérlek ne az egészet.

HERCEGNÉ

Pontosan ezt mondtad. Én meg akkor azt mondtam, hogy „Felségül veszi a lányunkat.” Mire te azt mondtad, hogy „Nem felségül veszi, hanem feleségül veszi, Leonóra.” Mire én azt mondtam...

HERCEG

Hagyjuk, Leonóra. Hagyjuk.

HERCEGNÉ

Tőlem hagyhatjuk, de akkor közölni kell Windischgratz főherceggel, hogy kiesett a kombinációból. Pedig szegény fiú már el is kártyázott háromszáz holdat a jövőendő hozományból.

HERCEG

Nem arra mondtam, Leonóra, hogy hagyjuk. Azt nem hagyhatjuk annyiban. Erre a fiatalemberre mondtam, hogy hagyjuk. Amikor azt mondtam, hagyjuk, akkor arra gondoltam...

HERCEGNÉ

Miért kell neked mindig magyaráznod, Auguszt, hogy mire gondoltál. Emlékezz vissza, megboldogult édesanyád, Anasztázia hercegnő haláláig felrótta neked, hogy utólagosan magyarázkodsz. Pontosán azt mondta, hogy: „Kedves kisfiam...” Merthogy így nevezett téged még negyvenéves korodban is, ami elég meglepő, de talán megmagyarázható, hiszen elvégre mégis a saját édesanyád volt. Szóval, pontosan azt mondta, hogy...

HERCEG

Hagyjuk, Leonóra. Hagyjuk ezt az egészet.

HERCEGNÉ

Az angol vér, az angol királyi vér az ereidben, Auguszt. Az tesz ilyen flegmává téged. Mikor láttad, mit tesz az a szemtelen inas velem, és mondtam neked, hogy mindjárt lelököm magamról, akkor is csak legyintettél: „Hagyjuk, Leonóra. Hagyjuk.”

HERCEG

Nem hergeljük egymást a múlttal, Leonóra. Elég idegesítő a jelen is. Nézd meg ezt a fiatalembert. Például. Micsoda maga, kedves úr? Hogyhogy bejelentetlenül jött be a hercegi szalonba? Hol a komornyik? Hol vette a cipőjét? Mennyibe került? Nem tudja, hogy a kék ruhához nem illik sárga nyakkendőt venni?

ÁBRAHÁM

Kegyelmes Főherceg! Kegyelmes uram!

HERCEG

Nincs szónoklat. Azért mert valaki főherceg, nem muszáj neki mindennap szónoklatokat hallgatnia. Ma már megkaptam a mai adagot a tiszti főiskolán tett látogatásom alkalmából. Maradjunk a valóságnál. A valóság pedig az, hogy a leányunk már mennyasszony. Nem mondta meg magának?

ÁBRAHÁM

A kegyelmes kisasszony közölte velem, hogy arra a frigyre nem tudják rábírní.

HERCEG

Rábírní? Hiszen két év alatt ez a negyedik eljegyzése! Úgy fogyasztja a vőlegényeket, mint Leonóra a szobalányokat. Mit vitatkozik itt velem? Egyáltalán, hogy mer velem a családi ügyeimről vitatkozni?

ÁBRAHÁM

Megkértem a leánya kezét.

HERCEG

A leányom már mennyasszony. Kifelé! Aló mars!

HERCEGNÉ

Auguszt, kérlek. Önmegtartóztasd magad.

HERCEG

Ő nem balerina. A tetejében férfi. Gondolom, a leányom véleménye most meghatározó és perdöntő lehet, tehát nincs miért kímélnem a lelki világát. Párbajozni akar?

ÁBRAHÁM

Isten ments! A jövőendő apósommal? Dehogyan akarok verekedni.

HERCEG

Pénzt akar? Mennyi az adóssága? Mennyit költött erre a kalandra? Milyen haszonra számít?

ÁBRAHÁM

Nem kérek pénzt. Van annyi pénzem, amennyi nekem és a feleségemnek kell. Nem fogadok el önöktől semmit, csak a lányukat.

HERCEGNÉ

Vannak jó tulajdonságai ennek a fiatalembernek.

HERCEG

Vagy jó a mestersége. Kereskedő vagy iparos lehet. Nem túl piszkos a körme. Mutassa csak!

HERCEGNÉ

Ugyan, Auguszt. Néha olyan közönséges tudsz lenni.

HERCEG

Gyakorlatias, Leonóra. Emlékezz vissza, ha a nászéjszakán nem ordítok rád: „Vetközni!” még mindig ott ülnél a velencei hotel ablakánál, mint egy reneszánszkori faszent. Mutassa!

Ábrahám megmutatja a körmeit a hercegi párnak.

HERCEGNÉ

Milyen szép hosszú ujjai vannak.

HERCEG

Hagyjuk az érzelgősséget, Leonóra. Az ifjonc nem téged kíván simogatni, hanem a lányodat kacsmarja el a tisztára mosott, kerekre reszelt karmaival.

HERCEGNÉ

Milyen gyanakvó természeted van, Auguszt.

HERCEG

Valahogy a főhercegeknek is védekezniük kell a sok csaló, hozományvadász léhűtő ellen, akik körülveszik őket.

ÁBRAHÁM

Kérem tisztelettel, én nem vagyok sem csaló, sem hozományvadász.

HERCEG

Ilyen tenyérrel? Mint a szattyánbőr. Mint a bársony. A kártyán megérzi a rajzolatot. Maga hivatásos pókerjátékos? Egy ilyen kifosztott engem megboldogult ifjúkoromban.

ÁBRAHÁM

Becsületes mesterségem van. Karmester vagyok.

HERCEG

Mondtam, hogy iparos. Nem inas, nem segéd, már mester. Más rangja nincs?

ÁBRAHÁM

Én kérem, főkarmester vagyok a Royal Színházban.

HERCEGNÉ

No látod, Auguszt. Egy rojalista. Főkar. Az nagy rang?

ÁBRAHÁM

Minden esti előadást én vezényelek. Harminctagú zenekar, tizenhattagú énekkar és húsztagú tánckar meg a szólisták. Ha beintek nekik, csak úgy dübörög a nagyterem.

HERCEGNÉ

Félnek magától?

ÁBRAHÁM

Akik nem készültek. A többség inkább megbecsül. Szeretem látni, mikor megfeszített figyelemmel tekintenek a pálcámra. Minden rezdülését megérik.

HERCEGNÉ

Nézik a... figyelik a... pálcáját?

ÁBRAHÁM

Meghiszem azt. Ha fölemelkedik, minden szem rátapad.

HERCEGNÉ

Gyönyörködnek benne? Nagyon hosszú?

ÁBRAHÁM

Érezni akarják a ritmust, amit diktálok. A ritmus nagyon fontos elem.

HERCEG

Ő egy zenész, Leonóra. Főzenész, de mégiscsak zenész. Szabadon távozhat.

ÁBRAHÁM

Kegyelmes úr, megkértem a leánya kezét. Választ nem kaptam öntől.

HERCEG

Borisz! Borisz! Hol ez a főkomornyik? Mindig hallgatózik, kivéve mikor valóban szükség volna rá.

HERCEGNÉ

Nem cseréled rendszeresen őket, Auguszt. Ragaszkodsz a megszokott arcokhoz. Azért szemtelenednek el.

HERCEG

Borisz, lépjen elő az ajtó mögül! Most rögtön.

Borisz belép.

BORISZ

Parancsol a kegyelmes úr?

HERCEG

Na végre. Kísérje ki a zenész urat a kijáratig.

BORISZ

Meghajol, mutatja a kezével az utat.

Uram, hallotta a kegyelmes úr kívánságát. Parancsoljon kifelé!

ÁBRAHÁM

Nem megyek. Amíg megfelelő választ nem kapok, nem megyek sehova.

HERCEG

Karmester úr, itt másfajta pálcák vannak divatban. Borisz, dobja ki a zenészt az ajtón.

ÁBRAHÁM

A leánya szeret engem, értse meg. Ha botrányt okoz, megszöktetem Izidórát.

Sári beszökken a színre.

SÁRI

Nem engedem, hogy bántsák. Szerelmem!

Egymásra borulnak, szorosan átölelik egymást.

HERCEG

Nem tűröm, hogy az udvaromban a kelleténél több vőlegény tartózkodjon! Mire egyet megtanítok whistezni, már jön is a másik. Tanfolyamot indítsak talán?

HERCEGNÉ

Ne légy kegyetlen, Auguszt. Éppen az egyetlen lányoddal szemben.

HERCEG

Kivel legyenek szigorú, ha nem a saját lányommal?

HERCEGNÉ

Látod, hogy mennyire szeretik egymást. Ennek a fiúnak mégis van valami rangja, hiszen te is elismerted, hogy főkarmester. Nem herceg, de a Royal Színházban dolgozik.

SÁRI

Csak őt szeretem, senki más.

HERCEG

Hol hallottam én ezt a szöveget?

Sári a háta mögül pisztoly ránt elő.

SÁRI

Ha nem hagyjátok, hogy feleségül menjek a szerelmemhez, öngyilkos leszek. Itt a szalon drága perzsaszőnyegén.

HERCEGNÉ

Izidóra, soha nem vagy tekintettel a költségekre. Tudod mennyibe kerül a tisztítás? Elmúltál tizennyolc éves, gondoldj a jövőendő háztartásodra. Minden pengőre vigyázni kell!

SÁRI

Apjára fogja a fegyvert.

Akkor végzek apámmal. Ő most nem áll a szőnyegen.

HERCEG

Ha agyonlősz, a végrendeletem szerint a kis Windischgratz öröklí minden vagyonomat. Ő volt a legutóbbi vőlegény.

SÁRI

Anyjára fogja a fegyvert.

Akkor a mamával végzek. Itt valakinek meg kell halnia a szerelmem érdekében.

HERCEGNÉ

Hiszen én támogattam az ügyeteket. Veszekedtem az apáddal, hogy megtörjem az ellenállását. Pont engem kívánsz kinyeffenteni?

SÁRI

Ábrahámra fogja a pisztolyt.

Albert, búcsúzom tőled. Ha nincs más, aki meghaljon, tudom, értem mindent vállalsz.

ÁBRAHÁM

Úgy van. Én viszont boldoggá foglak tenni. Ha lepuffantasz, akkor kivel töltöd a nászéjszakát Velencében? Megbeszéltük, hogy egy hétig ki se mászunk az ágyból.

SÁRI

Borisz felé fordítja a csövet.

Főkomornyik úr, te hűséges szolga. Imádkozz lelki üdvösségünkért.

BORISZ

Pénzért mindent vállalom. De a hercegnő szerelméért elszenvedett halál nem foglaltatik a szerződésemben. Kérem, mielőtt elhamarkodná a dolgot, tárgyaljunk a tett anyagi vonatkozásairól.

SÁRI

Egyetlen megoldás van. Sőt, megoldás. Mindenki meghal, aki a szalonban tartózkodik. Hat golyó, öt halál. Még a pisztoly is öngyilkos lehet.

HERCEGNÉ

Tévedsz szívem, ettől sokkal jobb megoldás is van. Puszild körül apádat, meglátod, mindenre ráveszed a vén medvét.

Sári az apjához rohan. Az előbb kiveszi a kezéből a fegyvert, aztán mosolyogva fogadja a gyermeki csókokat.

HERCEG

Anyád jól ismeri a férfitermészetet. Hát nem bánom, ha komolyan gondoljátok a házasságot. És ez az úr...

SÁRI

Ő Albert. Ő Albert örök szerelmem.

HERCEG

Ha megígéri, hogy az esküvőig megtanul whistezni... *Ábrahám hevesen bólogat.* Ha nem rontja el a kártyapartikat, ám legyetek egymásé.

HERCEGNÉ

Igen, Auguszt. Legyenek egymásé ők is.

HERCEG

Mi az, hogy is? Mit jelent az is, Leonóra? Tessék magyarázatot adni erre az isre!

Zene.

Elhangzik a TOUJOURS L'AMOUR című dal. Mindnyájan kitáncolnak a színpadról.

Belibben a Hirdetőoszlop, aki most a sajtót képviseli, nyakában magnó, kezében fényképezőgép, amit villogtat.

HIRDETŐOSZLOP

Hamburgba érkezett a világhírű zeneszerző, Ábrahám Pál, akinek egyszer már halálhírét keltették az újságok. A zeneszerző több mint tíz évet töltött zárt intézetben az Egyesült Államokban.

Fáradtan és öregén, kart karba öltve jön be a színre Ábrahám és Sári.

HIRDETŐOSZLOP

Ugrál előttük, fényképezi őket.

A Hanseatische Universitätsklinik idegosztályának főorvosa, doktor Hans Bürger-Prinz professzor, a klinika igazgatója úgy döntött, a családi környezet hatása javulást hozhat, ezért engedélyezte Ábrahám Pál feleségének, Halász Saroltának, hogy a nagybeteg embert egy városkörnyéki villába költöztesse.

A két öreg megáll a Hirdetőoszlop előtt.

SÁRI

Kérem szépen, csak zavar bennünket...

HIRDETŐOSZLOP

A német és magyar kiadók humánus cselekedete. A zeneműkiadók elhatározták, hogy méltányosságból visszaadják Ábrahám Pál olcsón megvásárolt jogait a zeneszerző családjának, hogy a család állandó ápolót tarthasson a beteg ember mellett. Következő számunkban röviden ismertetjük Ábrahám Pál munkásságát.

SÁRI

Kérem, ha Istent ismer... Minden kiabálás vagy zűr megzavarhatja a gyógyulását. Kérem, hagyjon bennünket.

HIRDETŐOSZLOP

A zeneszerző nem ismerte fel saját szerzeményét, amelyet tiszteletére játszottak a hamburgi zenekarok válogatott zenészei.

SÁRI

Csapkod a Hirdetőoszlop felé az esernyőjével.

De kérem... Mit csinálnak velünk? Egy kis belátást kérek...

Hirdetőoszlop kiszalad, sorban jönnek be: a Herceg, a Hercegné, Marton, Borisz, Harmath és Zsoldos. Az ismerősök. Szótlanul kezdet fognak Ábrahámmal, aki csodálkozva nézi őket.

ÁBRAHÁM

Sárihoz.

Milyen kedves emberek.

Folytatódik a csendes kézfogás.

ÁBRAHÁM

Ezek mind ismerősök, ugye? *Sári nem válaszol. Ábrahám egy-egy kézfogás után mond egy-egy mondatot.* Sok rokonod van neked. Kár, hogy nekem nincsenek rokonaim. Szép dolog az, ha sok rokona meg ismerőse van az embernek. Megnyugtató, ha valaki számon tartja az embert. Drága kincs, ha tudod, hogy valaki szeret.

Az ismerősök sora véget ér. Egyedül maradnak. Sári két széket hoz a színpad elejére.

SÁRI

Gyere, ülj le ide. Ott a zongora is. Ha kedved támad zongorázni.

ÁBRAHÁM

Leül. Nemet int.

Nem zongorázok. Inkább ülök majd itt csendben. Jól esik ez a csend.

SÁRI

Ő is leül. Elhelyezkedik, öregesen összefonja a kezét.

Hát teljesült. Ennyi év után.

ÁBRAHÁM

Mi teljesült?

SÁRI

Teljesült az álmom. Húsz éve álmodom ugyanazt. Most megszűnik, mert teljesült. Nem tudom, mit álmodhatok még.

ÁBRAHÁM

Nem mondtad meg, hogy mi volt az álmod. Nem akarsz elárulni?

SÁRI

Miért ne. Azt álmodtam, hogy ülünk a szobában egymás mellett, és hallgatunk. Hallod az óra ketyegését?

ÁBRAHÁM

Fülel.

Valamit hallok. Ha nem a szívem dobogása, akkor biztos az óra ketyegése. Ritmikusan dobog. De nyugodt ritmus, nem siet sehova.

SÁRI

Hova sietne? Nyugodt az életünk, az is jó, ha egymás mellett ülhetünk kettesben.

ÁBRAHÁM

Az jó. Csendben elüldögélni.

SÁRI

Hát erről álmodom húsz éve. Még akkor álmodtam erről, mikor még angyalodnak hívtál, és teletöltöd a mama fekete retiküljét pénzzel.

ÁBRAHÁM

Melyik mama?

SÁRI

Az én anyámnak volt ez a retikülje. Örököltém tőle.

ÁBRAHÁM

És valóban teli van pénzzel?

SÁRI

Most nincs tele, de mikor Berlinbe értem, akkor telisteli volt. Annyi pénzt azóta se láttam.

ÁBRAHÁM

És azt mondd, te vagy az angyal?

SÁRI

Te mondtad nekem mindig, hogy én vagyok te angyalod. *Pityeregni kezd.* Egyszer azt mondtad, hogy örzőangyalod vagyok, máskor meg, hogy a szerelmes angyalod. Még olyanokat is mondtál, hogy én vagyok az ihlető angyalod, meg a főfő arkangyalod.

ÁBRAHÁM

Akkor egy angyal álma teljesült az életünkben. Az angyal álma.

Megfogják egymás kezét. Csöndben ülnek.

Halkan szólal meg a zene.

ÁBRAHÁM

Hallod? Mintha valahol zene szólna.

SÁRI

Talán a bejárónő kapcsolta be a rádiót.

ÁBRAHÁM

Az emberek valahol zenét hallgatnak.

SÁRI

A jó zenét mindenki szereti.

ÁBRAHÁM

Olyan ismerős. Bár néha képzelődöm. Ha csönd van, akkor is ismerős melódiákat hallok. Csak tudnám, honnan annyi ismerős melódia!

A vetítőn a Viktória filmváltozata pereg. Előbb egész halkan szól a NEM TÖRTÉNT SEMMI, CSAK ELVÁLUNK CSENDBEN című dal, aztán fölerősödik a zene, s a refrén már dörögve szól.

Akkor hirtelen csönd. És

Sötét.